

LOM Kipihac wê Pol kîvuu vô tibii Lom ge

Pol nêl i yuac sinale kehe kitong

¹ A, Pol, a kîvuu kipihac ga vô xam Lom. A ga Yesu Kilisi nu yuac ti wê Anutu vinoo a nêb a tu sinale ti dî nêl i xolac ge.

² Xolac tiga, Anutu nêl vô plopete ilage mi he kîvuu i yêp vac kipihac ngibua. ³ Xolac tiga nêl lec Anutu nu Yesu wê lam tu xomxo gê kibun ga, vac hipu wê Devit vông ge, ⁴ lêc Yesu ge xomxo xêseac pileva ti, om Anutu tipi vô i kidi lec maviha vac yibên ên nêb xomxo i xovô bê Yesu ge Anutu nu wê xomxo xêkizêc. Yesu Kilisi ge il nêd Apumtau. ⁵ Mêd Anutu vông vizid vô xe lec Yesu tibed om vông yuac sinale vô xe ên nêb xe vông Kilisi lê i vô levac. Anutu vông bêge ên nêbê xomxo vac vigwe viyang viyang ge i ngô xolac dî vông i vin dî vông i vô nôn lec. ⁶ Dî xam êno, Anutu tyuc xam ên nêb xam tu Yesu Kilisi xe.

⁷ Mêgem a kîvuu kipihac ga vô xam tibii Lom wê Anutu xêyaa vin lec xam dî i tyuc xam nêbê xam tu i nue ge. Il Mag Anutu yuu Apumtau Yesu Kilisi, yuu i vông vizid hixôn kiyang malehe i loc ngidu xam xôn.

Pol nêb ob la yê tibii Lom

⁸ A ob nêl kiyang vô xam tax bêga bê tibii nêl vông vinê wê xam vông ge vô levac vac vigwe

vihati, om a hi vixag pec ên xam vô Anutu lec Yesu Kilisi lê. ⁹ A ga wê a vông nilôg la yadiluhu vô Anutu yuac dì a nêl nu tuc xolac kitong, om Anutu vaci xovô wê a mi xo xam vac kitaaên tiyi lec buc vihati ge. ¹⁰ Lêc a gên o loc vô xam ila ti lêm, mêgem a mi kitaa vô Anutu ên a nêbê Anutu obêc tyuc lec ge od i lêc hilung môp wê a ob loc vô xam ge. ¹¹ Ên a nilôg kidu a ên nêb a loc xê xam, ên vông vizid wê Myakilôhô Ngibua vông ge ya vô xam ên i ngidu vông vinêñ wê xam vông ge xôn. ¹² Kehe bêga, a nêb vông vinêñ wê a vông ge i ngidu xam xôn, dì xam êno, vông vinêñ wê xam vông ge i lêc ngidu a xôn, ên vông vinêñ wê il vông ge i ngidu il vihati xôn.

¹³ Xam lige, a nêb xam xovô bê buc tibeac a nêb a ob loc vô xam lê, lêc kiyang yuu yuac tibeac hôm a xôn om a o tiyi wê a ob loc ge lêm. Om a nêb a ob loc vông xolac vô xam ên i vô nôn vac xam mahigun i tiyi xocbê a la vông vac tibii baba ben ge. ¹⁴ A yuac yêp wê a ob nêl xolac vô tibii viyang viyang, om a ob nêl vô he Glik wê he xovô kiyang tibeac gee dì he madiluhu êno, dì a ob nêl vô tibii wê piyôp niviha gee dì nêl vô he wê piyôp maên gee hixôn. ¹⁵ Mêgem a nilôg kidu a nêb a nêl xolac kitong vô xam Lom hixôn.

Anutu xolac ge xêkizêc

¹⁶ A nig ob yoc ên Anutu xolac lêm, ên xolac tiga xêkizêc wê Anutu vông ge, tiyi wê xomxo ti obêc vông i vin xolac ge od Anutu obêc kitya i nêñ nipaêñ vêl dì tung i lôm lam dô vac xêseac nilô. Kiyang tige val vô xe Yuda tax dêc la vô tibii madiluhu timuêñ. ¹⁷ Ên xolac tiga nêl Anutu

môp yêp seac bêga ên nêbê Anutu ob yê xomxo nêb he xomxo nivîha, kehe lec wê he vông i vin Kîlisi ge, tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga ên nêbê, “Xomxo ti obêc vông i vin ge, od Anutu obêc yê i nêbê i xomxo nivîha wê ob dô mavîha ge.”

Kiyang yêp vô xomxo vihati ên wê he vông nipaên ge

¹⁸ Il xovô ên il nêbê Anutu xêyaa vô myavînê vô xomxo nipaên om ici va obêc vông myavîwen vô he lec nipaên wê he vông ge, ên he vô nîmi vô Anutu dì vông môp nipaên luu vêl, om nipaên wê he vông ge kitya kiyang nôn vêl ên he nîlô.

¹⁹ Anutu ob vông myavîwen vô he, ên môp wê Anutu vông ge ti o yêp xôpacén mi he lungêñ lêm. Nge, vihati yêp seac tiyi wê xomxo ob yê dì xovô ge, ên Anutu vaci hilung vô he. ²⁰ Vô buc mugêñ ilage wê Anutu tung lag yuu kibun ge dì i lam tyip gwêbaga hixôn, xomxo obêc yê susu wê Anutu tung ge od ob xovô bê Anutu ge Anutu nôn dì i xêkizêc wê ob yêp luta lêc luta ge. Vixôhilôg, xomxo o tiyi wê ob yê Anutu lec manôn ge lêm, lêc susu wê Anutu tung ge wê ob vông xovôen vô xomxo, om xomxo ti o tiyi wê ob nêbê i lungêñ Anutu ge lêm.

²¹ Ên he xovô Anutu lê, lêc he o pîmil Anutu lê dì nêl bê i Anutu lêm, dì he o hi vixa pec ên vîzid wê i vông ge lêm. Nge, he piyôp vô judajuda dì he vyac xovôen ma, om vông he nîlô vô mapitoc. ²² He yong he nêbê he tibii xovôen, lêc he tiyi xocbê tibii piyôp maên. ²³ He vô nîmi vô Anutu mavîha wê yibêñ ob ma ge, dì la yev vixa kitu vô

anutu mayibêñ wê xomxo sev i tiyi xochê xomxo yuu menac dì lilii yuu myel hixôn susu mayibêñ mangwe. ²⁴ He vông môp nipaên bêge, mêtgem Anutu sea he dì he nilô dïdii he mi la vac môp ningeac om he vông he ninivi vô nipaên lec môp tibêgee. ²⁵ Xomxo tigee sea Anutu kiyang nôn dì vông i vin kiyang kityooen. Mêt he sea Anutu wê tu susu viyang viyang ge kehe ge dì la yev vixa kitu vô dì kitaa vô susu wê Anutu tung ge. Léc Anutu ge maviha kehe mêtgem il ob pimil i lê i vô levac dì i yêp luta lêc luta. Nôn.

²⁶ Xomxo vông môp nipaên tibêge, mêtgem Anutu sea he dì he la vac môp nipaên wê he nilô kidu he nêb he ob vông ge, om vêx sea môp wê ob kô vux ge dì vông môp nipaên voma. ²⁷ Dì he vux êno sea môp niviha wê ob kô vêx ge, dì he nilô kidi lec nêb he ob la vô vux vaci, om he vux vông môp nipaên voma, mêtgem heche va kô myavîwen nipaên tiyi môp wê he vông ge.

²⁸ He nêb he ob xovô Anutu vac piyôp wê he vông ge lêm, mêtgem Anutu sea he dì he timu vô môp nipaên wê heche va piyôp xovô ge.

²⁹ Mêtgem xomxo tigee vông môp nipaên viyang viyang ge pup vac he nilô, om he doma vô xomxo susu, dì he doma vô môp nipaên nêb he ob vông xomxo i vô nipaên, dì he yê xomxo wê he susu tibeac ge nipaên, dì he hi xomxo yib, dì he xêyaa vô myavinê voma, dì he nêl kiyang kityooen, dì he nêb he ob vông xomxo vihati i vô nipaên, dì he yê xomxo nêñ soén dì keac lec i la ninya ninya, ³⁰ dì he nêl kiyang kityooen lec xomxo, dì he vô nimi vô Anutu, dì he yong he dì kô he lec, dì he piyôp la tulec môp paha wê ob vô nipaên

ge mangwe hixôn, dì he pwoo tae mae via vac,
³¹ dì he piyôp vô judajuda, dì he nêl kiyang lê, lêc
 he o vông kiyang vô nôn lec lêm, dì he xeyaa o
 vin lec lie lêm, dì he o xo vigwe pisiv ên xomxo ti
 lêm. ³² Xomxo tigee xovô kiyang wê Anutu nêl ên
 nêbê xomxo obêc vông môp nipaên tibêgee ge
 od tiyi wê he ob yib lec nipaên wê he vông ge. He
 xovô kiyang tige lê, lêc he o sea môp nipaên wê
 he mi vông ge lêm, dì he nêl nipaên ti yêp hixôn
 bêga nêbê he pimil xomxo wê vông nipaên gee
 hixôn.

2

Anutu obêc yaxêñ xomxo vihati ge nêl kiyang timuêñ

¹ Xam wê xam vô nilôm vô xomxo ya ên xam
 nêb he tibii nipaên ge, xam o tiyi wê xam ob yax
 nipaên wê xam vông ge vun lêm. Ên môp nipaên
 wê xam vô nilôm vô he ge yêp vô xam êno hixôn,
 om xam obêc vô nilôm vô he ge od xocbê xam
 vô nilôm vô xacxam va ge êno. ² Il xovô ên
 il nêbê Anutu obêc vông myaviwen nipaên vô
 xomxo wê vông môp nipaên tibêgee, dì Anutu
 môp wê ob yaxêñ he dì titô he ge od obêc la tiyi.
³ Xame, xam vô nilôm vô tibii lec môp nipaên wê
 he mi vông ge, lêc xam êno môp nipaên yêp vô
 xam, lêcom xam so ên xam nêbê mêd myaviwen
 wê Anutu vông ge obêc tulec xam hixôn lêm.
⁴ Anutu vông môp niviha vô xam luu vêl, om
 dô bin xam buc xuhu dia dì o vông myaviwen
 ti vô xam lutibed lêm. Lêc mêd xam wê Anutu
 môp niviha tige xocbê kiyang pileva ti? Anutu
 vông niviha vô xam ên nêb xam xovô dì pilepac

xam, lêc mêd xam o xovô lêm? ⁵ Xam nilôm yen xêkizêc ta dì xam o pilepac xam lêm, om ge tiyi xocbê xam kituc nipaên wê xam vông ge vô levac vô xam. Mêgem obêc vô buc timuên wê Anutu obêc titô xomxo nêñ kiyang ge od obêc vông myaviwen vô xam lec nipaên wê xam vông ge.

⁶ Èn Anutu obêc vông myaviwen vô xomxo vihati i tiyi môt wê he toto mi vông gee. ⁷ Om xomxo wê le xêkizêc vac môt niviha dì myag môt wê he ob dô hixôn Anutu vac xêseac dì kô lê levac ge, od Anutu obêc vông xomxo tigee dô mavîha luta lêc luta. ⁸ Dom he wê xovô heche va dì vô nimi vô kiyang nôn dì la vac môt wê nipaên ge od Anutu xeyaa obêc vô myavinê vô he dì kitya he vêl.

⁹ Mêgem xomxo tigee, viyin levac obêc hivun he xôn dì he ob kô myavinê levac luu vêl lec nipaên wê he vông ge, om myaviwen ob tulec xomxo nipaên vihati, he Yuda hixôn tibii baba ya. ¹⁰ Dì xomxo wê mi vông môt niviha ge, Anutu obêc tung he la dô vac xêseac gê lag puunê dì vông lê levac vô he dì he ob dô vac kiyang malehe nilô, om obêc vông vô xomxo wê niviha ge vihati, he Yuda hixôn tibii baba ya. ¹¹ Èn Anutu obêc yaxên xomxo vihati tiyima, om xomxo vihati obêc la le vô Anutu manôn, dì i yaxên môt wê he toto vông ge.

¹² Tibii madiluhu wê lungên Moses xolac ge, he obêc vông nipaên ge od Anutu ob titô he nêñ kiyang ya Moses xolac lêm. Nge, heche va obêc yiñ vîdaaên lec nipaên wê he vông ge. Dì Yuda wê he xovô Moses xolac ge, he obêc vông nipaên ge od Anutu ob titô he ya Moses xolac wê he

mi ngô ge. ¹³ Lêc xomxo obêc ngô Moses xolac pileva ge od o tiyi wê Anutu ob yê niviha ge lêm. Nge, xomxo wê vông xolac tyo vô nôn lec ge wê Anutu ob yê he niviha. ¹⁴ Tibii madiluhu o xovô Moses xolac lêm, lêc heche va piyôp viñoo kiyang ya tiyi xocbê kiyang wê yêp vac Moses xolac ge, om kiyang tige tiyi xocbê heche va xolac wê yêp vô he ge. ¹⁵ Om môp wê he vông ge nêl kitong ên nêbê xolac wê Anutu vông vô Moses ge yêp vac he nilô êno, di heche va nilô le yaxêñ môp viñu viñu, om môp ya he nêbê niviha di ya he nêbê nipaên. Om môp tige nêl kitong hixôn ên nêbê xolac yêp vac he nilô. ¹⁶ Mêgem Anutu obêc yaxêñ xomxo nêñ kiyang vô buc timuêñ di ob vông yuac vac Yesu Kilisi vigê di Yesu ob yaxêñ kiyang vihati wê yêp xôpacêñ vac xomxo nilô ge di titô. Kiyang tige yêp vac xolac nilô mi a nêl vô xomxo.

Yuda yong he lec Moses xolac ên nêb ob vô niviha vô he

¹⁷ Xame, xam wê xam nêbê xam lêm Yuda ge, xam hôm Moses xolac xôn ên xam nêbê ob vô niviha vô xam, di xam yong xam ên xam nêbê xam ge Anutu nue xam. ¹⁸ Xam xovô môp wê Anutu xêyaa vin lec ge pyap, ên xomxo tixuu xam ya Moses xolac om xam xovô môp niviha. ¹⁹⁻²⁰ Xam xo ên xam nêbê xovôêñ hixôn kiyang nôn yêp vac xolac wê Moses vông ge nilô. Om xam mi nêl ên xam nêbê, “A tiyi wê a ob hilung môp niviha vô xomxo wê matocêñ ge, di a ob hilung xêseac vô he wê dô vac mapitoc ge. Di a tiyi wê a ob tixuu he wê gên o xovô lêm ge, di

he wê tiyi xocbê xomxo nipwo ge.” ²¹ Vixôhilôg, xam mi tixuu xomxo dì vông xovôên vô he, lêc bêna lêc xam o vông xovôên vô xacxam va lêmé? Xam mi nêl xolac vô xomxo ên xam nêbê he i o lêc vông yôdac vô xomxo susu lêm, lêc mêt xam êno, xam mi vông yôdac vô xomxo susu hixôn. ²² Dì xam mi nêl vô xomxo ên xam nêbê, “Le i lêc vông yôdac vêx yuu vux lêm,” lêc mêt xacxam va mi vông hixôn. Dì xam nêbê xam xêmyaa o vin lec anutu mayibén lêm, lêc bêna lêc xam la vun susu vac xumac ngibua wê tibii madiluhu vông ge? ²³ Xam yong xam ên xam nêbê xam xovô Anutu xolac pyap, lêcom xam o timu vô xolac mi vông i vô nôn lec lêm, om ge tiyi xocbê xam vông Anutu lê vô nipaên, ²⁴ tiyi xocbê kiyang wê yêp vac kipihac xolac bêga ên nêbê, “Tibii wê o Yuda lêm ge yê môp nipaên wê xam Yuda mi vông ge om so vyâ vô Anutu.”

Yuda môp wê mi gôl ninivi ge o vô nivîha vô he lêm

²⁵ Xam obêc timu vô xolac wê Anutu nêl vô Moses ge od môp wê gôlên ninivi ge ob vô nivîha vô xam, lêc xam obêc pwoo xolac vac ge od môp wê xam mi gôl nimnivi ge, tiyi xocbê xam vông lec kisii dì xam o xovô Anutu lêm. ²⁶ Dì tibii madiluhu wê gôlên ninivi ma ge obêc timu vô Anutu xolac ge od Anutu ob yê he nivîha tiyi xocbê xomxo wê gôl ninivi ge. ²⁷ Xam Yuda, Anutu xolac yêp vac kipihac wê xam vông ge om xam gôl nimnivi tiyi, lêc xam o vông xolac tyo vô nôn lec lêm. Mêgem tibii wê ninivi gôlên ma ge obêc timu vô Anutu xolac ge od môp wê he vông ge obêc nêl xam kitong seac bêga xam

tibii nipaên. ²⁸ Môp wê ninivi ge ti o yêp wê ob nêl Yuda kitong nêbê he Yuda nôn ge lêm. Di môp ninivi gôlên ge, kehe o yêp vac ninivi gôlên pileva lêm. ²⁹ Xomxo wê Yuda nôn ge, kehe yêp vac wê he vông nilô la yadiluhu vô Anutu ge, di môp wê ob nêl he kitong nêbê he Anutu nue nôn ge, kehe o yêp vac môp ninivi gôlên ge lêm. Nge, ge yuac wê Myakilôhô Ngibua vông vac he toto nilô. Xomxo tibêgee ob kô lê levac ge od ob kô lê levac vô xomxo kibun ga lêm. Nge, obêc kô lê levac vô Anutu môci.

3

Anutu nêl Yuda nêñ nipaên yêp seac vô he manôñ

¹ Om xomxo Yuda nginoo tibii madiluhu vêl lec vatya? Di môp ninivi gôlên ge ob vô niviha vô he lec vatya? ² Xam wê. Yuda tulec vizid levac luu xomxo baba ge vêl. Vizid taxlee bêga nêbê Anutu vinoo he di nêl i xolac vô he nêb he i viac. ³ Lêc he ya o vông i vin xolac tige lêm. Om obêc bêna? Mêd môp wê he vông ge obêc vông Anutu sea i kiyang wê nêl vô he ge, me? ⁴ Ma vêl. Anutu ob sea i kiyang ti lêm. Èn il vihati yang obêc nêl kiyang kityooën, dom Anutu tibed ge wê obêc nêl kiyang hixôn nôn, tiyi xocbê kiyang wê nêl lec Anutu mi i yêp vac xolac bêga ên nêbê, “Kiyang wê ông nêl vô xomxo ge, he obêc ngô di xovô nêbê niviha, di he ti obêc nêb vông kiyang ti vô ông ge od ông kiyang nôn obêc nginoo he vêl.”

⁵ Môp nipaên wê il vông ge obêc nêl môp niviha wê Anutu vông ge kehe kitong vô xomxo

ge, od il ob nêbê va? Il ob nêl bê môp wê Anutu ob vông myaviwen vô xomxo lec nêl nipaên ge, mêt Anutu vông i so, me? Kiyang tiga a nêl i tiyi xomxo piyôp wê mi nêl ge. ⁶ Lêc kiyang tibêge kiyang kityooêñ. Ên môp wê Anutu vông ge tiyiên obêc ma ge od o tiyi wê ob yaxêñ xomxo nêl kiyang ge lêm. ⁷ Xomxo ya nêl ên he nêbê kiyang kityooêñ wê he mi timu vô ge obêc vông Anutu kiyang nôn yêp seac dì vông i lê i vô levac, om Anutu o tiyi wê ob nêl bê he xomxo nipaên dì vông myaviwen vô he ge lêm. ⁸ He ya nêl ên he nêbê, “Om il ob vông môp nipaên i luu vêl, ên nivîha obêc val lec tige.” Kiyang tibêge o tiyi lêm. Lêc xomxo ya so vya lec a ên nêbê a mi nêl kiyang tibêge. Om xomxo tibêgee obêc tulec myaviwen nipaên tiyi môp nipaên wê he mi vông ge.

Xomxo kibun ga vihati dô vac nipaên

⁹ Om il ob nêbê va? Xe Yuda ngînoo xomxo baba vêl, me? Ma vêl. Ên a nêl pyap vô xam ên a nêbê xe Yuda hixôn xam tibii ba, il xôn vihati dô vac nipaên nilô. ¹⁰ Tiyi xocbê xolac nêl bêga ên nêbê, “Xomxo wê Anutu ob yê nêb he xomxo nivîha ge, ti dôen ma. ¹¹ Dì xomxo piyôp nivîha ti o dô lêm, dì xomxo wê nêb ob myag Anutu mi la tulec nôn ge, ti o dô lêm. ¹² Ên xomxo vihati vô nîmi vô Anutu dì la vac môp nipaên nilô, om he ti o vông môp nivîha ti lêm. Ma vêl. ¹³ He mya mi nêl kiyang nipaên tiyi xocbê lôva wê xomxo yibêñ la yêp vac ge lêc mya tax dì nuhu lam ge, om

he mya mi nêl kiyang kityooên, dì kiyang nipaên wê he nêl ge la vông xomxo vô nipaên tiyi xocbê myel mya kîlin wê nga xomxo ge. ¹⁴ He mi nêl via lôt xomxo ên nêb i yib vêl. ¹⁵ He tup lutibed ên nêb he ob la hi xomxo i yib. ¹⁶ Dì môp wê he vông ge vông xomxo vô nipaên dì vông he dô vac viyin. ¹⁷ He lungên môp wê ob dô vac kiyang malehe ge, ¹⁸ dì he o xona ên Anutu lêm.” Xolac nêl bêge.

¹⁹ Il xovô ên il nêbê kiyang wê yêp vac xolac ge Anutu nêl vô xomxo wê dô vac xolac nilô ge ên nêb he i timu vô, lêc il o timu vô vihati lêm, om xomxo ti o tiyi wê ob nêl vô Anutu bê i xomxo niviha wê timu vô xolac vihati ge lêm. Nge, xomxo kibun ga vihati tiyi wê ob tulec myaviwen vô Anutu manôn ge. ²⁰ Ên xomxo obêc nêb timu vô xolac wê Anutu nêl vô Moses ge od môp ge o tiyi wê ob vông Anutu yê he niviha ge lêm, ên xolac wê Moses vông ge nêl kitong vô il ên nêbê il tibii nidpaêñ.

Xomxo wê vông i vin Yesu ge, Anutu ob yê nêb he xomxo niviha

²¹ Gwêbaga môp wê Anutu ob yê xomxo nêb he xomxo niviha ge lam yêp seac. Môp tige, kehe o yêp vac Moses xolac lêm, lêc Moses xolac hixôn plopete kiyang nêl lec môp tige hixôn. ²² Môp yêp bêga ên nêbê xomxo ti obêc vông i vin Yesu Kilisi ge od Anutu ob yê nêb i xomxo niviha wê nipaên ti o yêp vô i ge lêm. Dì Anutu ob vông vô xomxo wê vông i vin ge vihati tiyima, ên xomxo ngwe o bangwe dì ngwe bangwe lêm. ²³ Nge, il

vihati yang, il vông môp nipaên, om il o tiyi wê il ob tulec xêseac wê Anutu vông ge lêm. ²⁴ Lêc Anutu xo vigwe pisiv ên il om vông vizid levac vô il bêga ên nêbê vông Yesu Kilisi lam vô il vêl ên nipaên, om Anutu yê il nêbê il xomxo niviha. Lêc il o kisuu ya susu ti lêm. Nge, Anutu vông pileva vô il lec yuac niviha wê Yesu Kilisi vông ge. ²⁵ Anutu vông Yesu lam yib mi kipyax i hi sea ên nêbê xomxo i vông i vin Yesu, ge od Anutu obêc kitya he nêñ nipaên vêl. Anutu vông Yesu lam ên nêb môp wê ob yê xomxo nêb niviha ge i yêp seac vô xomxo, ên ilage Anutu yê nipaên wê xomxo vông ge, lêc o vông myavîwen vô he lêm. Nge, hôm xôn mi i yêp. ²⁶ Lêc gwêbaga Anutu kitya il nêd nipaên vêl lec Yesu Kilisi, om il ob xovô bê Anutu ge xêseac pileva di niviha kehe, di xomxo wê vông i vin Yesu ge Anutu ob yê he tiyi xocbê xomxo niviha.

²⁷ Om môp ti yêp wê il ob kô il lec ge, me? Môp ti o yêp bêge lêm. Mêd il ob kô il lec ên wê il timu vô xolac wê Moses vông ge, me? Ma vêl. Ên Anutu yê il niviha lec vông vinêñ wê il vông ge, om o tiyi wê il ob yong il ge lêm. ²⁸ Ên il xovô ên il nêbê môp wê Anutu ob yê xomxo niviha ge, kehe o yêp vac xolac wê Moses vông ge lêm. Nge, kehe yêp vac wê xomxo obêc vông i vin Yesu Kilisi ge.

²⁹ Il ob nêl bê Anutu tu Yuda vaci Anutu di o tu tibii baba Anutu lêm, me? Ma vêl. Tibii wê o Yuda lêm ge, Anutu tu he Anutu hixôn. ³⁰ Vixôhîlôg nôn, Anutu tibed, om tibii Yuda wê ninivi gôlên ge obêc vông i vin ge od Anutu ob

yê he nivîha, dì tibii baba wê gôlên ninîvi ma gee obêc vông i vin ge od Anutu ob yê he nivîha êno. ³¹ Lêc môp wê il vông i vin Yesu ge ob kitya Moses xolac vêl lêm. Nge, il ob hôm Moses xolac xôn mì i yêp hixôn.

4

Anutu yê Eblaham nivîha ên wê vông i vin ge

- ¹ Om il ob nêl kiyang bêna lec il bug Eblahamê?
- ² Anutu obêc yê Eblaham nivîha lec wê vông yuac nivîha ge od Eblaham obêc tiyi wê ob yong i ge, lêc o tiyi wê ob yong i vô Anutu manôn ge lêm. ³ Èn kiyang yêp vac kipihac xolac bêga ên nêbê, “Eblaham vông i vin Anutu om Anutu yê vông vinêñ wê i vông ge, nêb i xomxo nivîha.”
- ⁴ Il xovô ên il nêbê yuac wê yêp vô il gê kibun ga, xomxo ti obêc vông yuac dì kô mone lec ge, od mone wê i kô ge, tibii o vông pileva vô i lêm. Nge, vông lec yuac wê i vông ge. ⁵ Xomxo môp bêge yêp, lêc môp wê Anutu vông ge o ngwe bêge lêm. Èn Anutu o yê yuac wê xomxo vông ge nêbê i xomxo nivîha lêm. Nge, ob yê wê xomxo vông i vin ge dì nêl ên nêb i xomxo nivîha lec môp vông vinêñ tibed. Èn Anutu ge wê kitya il nêd nipaêñ vêl dì yê il tiyi xocbê xomxo wê nipaêñ ti o yêp vô il lêm ge. ⁶ Devit êno nêl kiyang lec xomxo wê Anutu yê nêb he xomxo nivîha ge, ên nêbê he hi vixa pec ên wê Anutu yê he nivîha ge, lêc kehe o yêp vac yuac nivîha wê he vông ge lêm. ⁷ Om Devit kiyang yêp bêga ên nêbê, “Xomxo wê Anutu kitya he nêñ nipaêñ vêl dì hi i yib ge, he ob dô hixôn xêyaa nivîha. ⁸ Di

xomxo wê Anutu o hôm he nêñ nipaên xôn lêm ge, od he ob dô hixôn xeyaa niviha.”

⁹ Om kiyang tige yêp vô xomxo tina? Mêd yêp vô he Yuda wê gôl ninivi ge vaci, me yêp vô xomxo wê gôlên ninivi ma ge hixôn? Ge nêl lec xomxo vihati. Ên kiyang yêp bêga ên nêbê, “Vông vinêñ wê Eblaham vông ge, Anutu yê ên nêbê i xomxo niviha.” ¹⁰ Om xam xovô lê. Vô buc tina Anutu yê Eblaham nêbê i xomxo niviha? Ge nêl vô buc wê Eblaham gôl ninivi pyap ge, me nêl vô buc wê ninivi gôlên gên ma ge? Ge nêl vô buc wê Eblaham gôlên ninivi gên ma ge. ¹¹ Ên buc wê ninivi gôlên gên ma ge od Eblaham vông i vin Anutu tax di Anutu yê nêb i xomxo niviha. Pyap dêc gôl ninivi timuêñ ên nêbê môt ninivi gôlên i nêl kitong bê Anutu yê Eblaham nêb i xomxo niviha ên wê vông i vin ge. Mêgem tibii wê ninivi gôlên ma gee, lêc he vông i vin Anutu di Anutu yê he niviha, om Eblaham tiyi xocbê he bu. ¹² Di xomxo wê gôlên ninivi gee, he êno tiyi xocbê Eblaham bue. Lêc o nêl kiyang lec ninivi gôlên pileva mô lêm. Nge, nêl lec he wê gôl ninivi di vông i vin tiyi xocbê Eblaham vông i vin vô buc wê gên o gôl ninivi lêm ge.

*Kiyang wê Anutu hilu vô Eblaham ge ob vô nôn
lec vô xomxo wê vông i vin ge*

¹³ Ilage Anutu hilu kiyang vô Eblaham he bue ên nêbê ob vông kibun vihati vô he. Lêc kiyang tige Anutu o hilu vô Eblaham ên wê mi timu vô xolac ge lêm. Nge, hilu vô Eblaham ên wê vông i vin Anutu om Anutu yê nêbê i xomxo niviha ge. ¹⁴ Ên kiyang wê Anutu hilu pyap ge obêc vô

nôn lec vô xomxo ên wê he mi timu vô Moses xolac ge, od vông vinên wê he vông ge obêc pileva, dì kiyang wê Anutu hilu vô he ge, he ob yê tiyi xocbê kiyang pileva. ¹⁵ Il xovô ên il nêbê xomxo ti obêc pwoo Moses xolac vac ge od ob tulec myaviwen. Xolac yêpêñ obêc ma ge od o tiyi wê il ob nêl bê xomxo pwoo kiyang vac ge lêm. Lêc xolac yêp, om vông xovôñ vô il.

¹⁶ Om kiyang wê Anutu hilu vô Eblaham ge ob vô nôn lec vô xomxo wê vông i vin ge, ên vizid wê Anutu hilu ge, Anutu nêb ob vông pileva vô Eblaham bue vihati. Lêc ob vông vô xomxo wê mi timu vô Moses xolac ge vaci lêm. Nge, ob vông vô xomxo vihati wê vông i vin xocbê Eblaham ge. Eblaham ge xocbê il vihati bug mugêñ, ¹⁷ tiyi xocbê kiyang wê Anutu nêl vô Eblaham mi i yêp vac xolac bêga ên nêbê, “A viñoo ông tu xomxo vihati bu.” Mêgem kiyang tige vô nôn lec mi yêp vô Anutu. Anutu ti wê Eblaham vông i vin i ge, ge wê ob tiþi vô xomxo yibêñ kidi lec mavîha, dì i wê ob nêl susu wê gên ma ge vihati ob lam le seac.

¹⁸ Anutu nêl vô Eblaham ên nêbê, “Bume obêc vô tibeac hiwocêñ.” Eblaham ngô kiyang tige dì vông i vin ên nêbê obêc vô nôn lec. Môp ti o yêp wê kiyang ob vô nôn lec ge lêm, lêc Eblaham vông i vin xêkizêc dì yaxêñ kiyang. Mêgem Eblaham tiyi xocbê xomxo tibeac, kinu i. ¹⁹ Eblaham vô kipwoc dì klismas wê i vông ge vô kwabo lec 100 dì vinê Sela êno vô vêxta om yuu o tiyi wê yuu ob kô nue ti ge lêm. Eblaham xo bêge lê, lêc vông vinê wê i vông ge yêp xêkizêc ta, ²⁰ dì o sea vông vinê wê i vông ge lêm. Dì

nilô o la yuu lec kiyang wê Anutu hilu vô i ge lêm. Nge, vông i vin xêkizêc ta dì pîmil Anutu, ²¹ ên Eblaham xovô vinux yang ên nêbê, “Anutu tiyi wê ob vông kiyang wê hilu vô a ge ob vô nôn lec.” ²² Mêgem Anutu yê vông vinêñ wê Eblaham vông ge nêb Eblaham xomxo niviha.

²³ Kiyang yêp vac xolac bêga ên nêbê, “Anutu yê nêb i xomxo niviha.” Kiyang tige o nêl lec Eblaham tibed lêm. ²⁴ Nge, nêl lec il xôn vihati, ên nêb il obêc vông i vin Anutu wê tipi vô il lig Apumtau Yesu kidi lec vac yibêñ ge, od Anutu ob yê il nêb il xomxo niviha. ²⁵ Ên Anutu vông Yesu lam yib ên il nêd nipaêñ, dì Anutu tipi vô Yesu kidi lec vac yibêñ ên nêb ob yê il tiyi xocbê il xomxo niviha.

5

Anutu yê ên nêb il xomxo niviha

¹ Il vông i vin Yesu om Anutu yê nêb il xomxo niviha, mêgem il lig Apumtau Yesu Kilisi vông Anutu xêyaa myavinê tip la dì tung il la dô vac xêyaa vin lecên wê Anutu vông ge. ² Yesu vaci didii il mi la tung vac viqid yuu malehe mi il dô vac gwêbaga, dì il vông i vin ên il nêbê obêc buc timuêñ ge od il ob la dô vac xêseac hixôn Anutu, om gwêbaga il ob dô dì yaxêñ buc tige hixôn xêdyaa niviha. ³ Lêc il ob hi vixad i pec ên kiyang tige mô lêm. Nge, il ob hi vixad i pec ên viyin wê ob val vô il ge hixôn. Ên il xovô ên il nêbê viyin tige ob vông il le xêkizêc, ⁴ dì il obêc le xêkizêc vac viyin ge od il ob tiyi xocbê xomxo wê Anutu yaxêñ he, lêc he le xêkizêc om Anutu

yê nêbê nivîha ge, dì Anutu obêc yê il nivîha ge od il ob vông i vin dì yaxên vizid wê Anutu obêc vông vô il timuên ge. ⁵ Dì il obêc vông i vin mi yaxên vizid tige ge od vông vinêwê il vông ge obêc vidaaén lêm, ên Anutu obêc vông i vô nôn lec timuên. Il xovô bêge, ên Myakîlôhô Ngîbua wê Anutu vông i lam vô il ge vông xêyaa vin lecên wê Anutu vông ge lam hîvun il xôn.

⁶ Ilage il xêkizêc o tiyi wê ob vô il vêl ge lêm, lêc vô buc gwêbaga Kîlisi lam yib, ên nêb ob kitya il wê il vô nimid vô Anutu ge ned nipaén vêl. ⁷ Môp wê il xomxo vông ge bêga nêbê xomxo ti ob yib mi kisuu xomxo nivîha ti lec lêm. Lêcom mêd xomxo ti ti tiyi wê ob vông he vac yibêñ ên kisuu xomxo nivîha lec. ⁸ Dom môp wê Anutu vông ge yêp bêga ên nêbê yê wê il gêñ dô vac nipaén nilô ge, om vông Yesu lam yib ên nêb ob ngîdu il xôn, om môp tige nel kitong seac bêga nêbê Anutu xêyaa vin lec il luu vêl. ⁹ Yesu hi vông Anutu yê il nivîha dì kitya il ned nipaén vêl om il xovô vinux ên il nêbê Yesu ob vô il vêl ên xêyaa myavinê wê Anutu ob vông vô il timuên ge. ¹⁰ Ên ilage Anutu yê il tiyi xocbê tibii wê vông vevac vô i ge, lêc nu tuc Yesu lam yib om vông kisoac ên il dì vông il lax dô hixôn ma Anutu. Il dô hixôn Anutu, om il xovô vinux ên il nêbê maviha wê Yesu vông ge obêc vông il la dô madviha dì ob vô nivîha vô il luu vêl. ¹¹ Dêc kiyang o tibed ge lêm. Il ob hi vixad i pec ên Anutu ên wê il lig Apumtau Yesu Kîlisi didii il lax dô hixôn ma Anutu hixôn kiyang malehe ge.

Adam vông xomxo dô vac môp yibêñ, dì Kîlisi

vōng xomxo dō vac mōp mavīha

¹² Il xovô bêga ên il nêbê xomxo tibed wê nêbê Adam ge pwoo kiyang vac, om mōp nipaên tige vô levac gê kibun, dì nipaên tige dìdii il vac yibêñ, om yibêñ sox vac sox vac mi la hivun xomxo vihati xôn, ên xomxo vihati vōng mōp nipaên. ¹³ Anutu gên o vōng xolac vô Moses lêm dì nipaên yêp lec kibun tax, lêc xolac gên ma, om o tiyi wê ob nêl nipaên toto ge lêm. ¹⁴ Lêc mōp wê yibêñ ge yêp vô xomxo vihati vô buc wê Adam vōng ge dì i lam tyip vô buc wê Moses vōng ge hixôn. Vixôhilôg, xomxo tigee he ya o pwoo Anutu kiyang vac tiyi xochê Adam ge lêm, lêcom he vihati yib hixôn.

Adam ge tixuu lec xomxo ngwe wê val timuên ge, ¹⁵ lêc nipaên wê Adam vōng ge o tiyi xochê vizid wê Anutu vōng vô il ge lêm. Ên xomxo tibed vōng nipaên om xomxo vihati ob yib, lêc Anutu xo vigwe pisiv ên il om vōng vizid niviha lam hivun il tibeac xôn lec Yesu Kîlisi nôn tibed. Om il kô vizid tibeac luu vêl, lêc il o kisuu ya susu lêm. Nge, Anutu vōng pileva vô il. ¹⁶ Om vizid wê Anutu vōng pileva vô il ge, nôn o tiyi xochê nôn wê yêp vac nipaên wê Adam vōng ge lêm. Ên Adam vōng mōp nipaên om Anutu yaxêñ lêc nêbê xomxo ob yib mi la vac nipaên. Dom xomxo wê timuên gee he pwoo Anutu kiyang vac, lêc Anutu xo vigwe pisiv ên he dì vōng vizid yuu malehe vô he bêga nêbê kitya he nêñ nipaên vêl dì yê nêb he xomxo niviha. ¹⁷ Ilage Adam vōng mōp nipaên, om mōp yibêñ hivun xomxo kibun ga vihati xôn ên wê xomxo tige tibed vōng

nipaên ge. Lêc môp nivîha wê xomxo tibed Yesu Kîlisi vông ge luu môp nipaên wê Adam vông ge vêl. Ên Anutu vông vîzid levac vô xomxo om kitya he nêñ nipaên vêl dì yê nêb he xomxo nivîha lec yuac wê Yesu vông ge, om xomxo obêc vông i vin Yesu ge od he ob kô lê levac dì dô mavîha luta lêc luta.

¹⁸ Xomxo tibed wê nêbê Adam ge wê vông môp nipaên ilage, om myaviwen nipaên wê i vông ge tulec xomxo vihati hixôn, lêc xomxo tibed Yesu Kîlisi vông môp nivîha, om Anutu kitya xomxo vihati nêñ nipaên vêl dì vông he dô mavîha. ¹⁹ Xomxo tibed ge pwoo kiyang vac, om vông xomxo tîbeac dô vac nipaên. Lêc xomxo ngwe bed Yesu Kîlisi wê vô ninya lehe vô Anutu kiyang mi vông i vô nôn lec, om môp tige vông Anutu yê xomxo tîbeac nêb he xomxo nivîha.

²⁰ Anutu vông xolac vô Moses, ên nêb i nêl xomxo nêñ nipaên i yêp seac, mègem môp wê xomxo pwoo xolac vac ge vô levac vô he, lêc xêyaa vin lecên yuu malehe wê Anutu vông ge, levac mabu luu vêl. ²¹ Vîxôhîlôg, môp nipaên hîvun xomxo vihati yang xôn dì he dô vac môp mayibêñ, lêc gwêbaga vîzid levac wê Anutu vông ge lam hîvun il xôn, om Anutu kitya il nêd nipaên vêl dì yê il ên nêb il xomxo nivîha wê il ob dô madvîha luta lêc luta. Vîzid wê Anutu vông ge kehe lec il lig Apumtau Yesu Kîlisi nôn tibed.

6

Il xib hixôn Kîlisi

¹ A nêl gwêba ên a nêbê vîzid wê Anutu vông ge luu nipaên wê il vông ge vêl, om il ob nêl kiyang bêna? Il ob vông môp nipaên i luu vêl êdêc Anutu xêyaa i vin lec il luu vêl dì i kitya il nêd nipaên vêl, me? ² Ma vêl. Ên il sea môp nipaên la vêl pyap om il ob timu vô môp tigee i tii vac lêm. ³ Buc wê il lipac mia lec Yesu Kîlisi lê ge od tiyi xocbê il xib hixôn Yesu. Lêc mêd xam lungên kiyang tige? ⁴ Buc wê il lipac mia ge od tiyi xocbê il xib hixôn Kîlisi mi la vac lôva, lêc xêkizêc yuu xêseac wê Mag Anutu vông ge tipi vô Kîlisi kidi lec mavîha, om vông il kidi lec madvîha hixôn dì dô vac môp paha.

Il dô madvîha hixôn Kîlisi

⁵ Il xib hixôn Kîlisi, om il ob xovô bêga hixôn bê il ob kidi lec madvîha tiyi xocbê Kîlisi kidi lec mavîha ge. ⁶ Il xovô ên il nêbê il nilôd nipaên yib hixôn Kîlisi lec xax pola, mègem xêkizêc wê il nilôd nipaên vông ge tip la vêl, om nipaên ti ob hôm il xôn nang lêm. ⁷ Ên xomxo wê yib ge, môp nipaên ti o tiyi wê ob ku he xôn ge lêm.

⁸ Il xib hixôn Kîlisi pyap, mègem il vông i vin ên il nêbê il ob dô madvîha hixôn Kîlisi. ⁹ Ên il xovô ên il nêbê Kîlisi kidi lec mavîha vac yibên dì obêc yib i tii vac nang lêm, ên xêkizêc wê yibên vông ge ob hôm i xôn lêm. ¹⁰ Yesu yib lu tibed, om kitya il nêd nipaên vêl, dì gwêbaga dô mavîha hixôn Anutu. ¹¹ Mègem xam xovô bêga bê xam êno o dô vac xêkizêc wê nipaên vông ge tii vac nang lêm, mêd gwêbaga xam dô mamvîha hixôn Anutu lec yuac wê Yesu Kîlisi vông ge.

Il ob timu vô môp niviha

¹² Mêgem xam o lêc vông xam vac môp nipaên lêm, dì xam o lêc timu vô môp nipaên wê xam nilôm kídu xam ên ge lêm. ¹³ Xam o lêc vông nimniví i loc vac môp viulu wê nipaên ge lêm. Xam vông nilôm i loc diluhu vô Anutu, ên xam tiyi xocbê xomxo wê kidi lec vac yibén mi dô mavîha ge, om xam vông xam i loc yadiluhu vô Anutu, dì dô vac môp niviha. ¹⁴ Môp nipaên o tiyi wê ob hôm xam xôn ge lêm. Ên xam o dô vac xolac wê Moses vông ge kwa ngîbi lêm. Nge, xam dô vac vízid wê Anutu vông ge kwa ngîbi.

¹⁵ Il o dô vac Moses xolac kwa ngîbi lêm. Nge, il dô vac vízid wê Anutu vông ge. Om il obêc nêb va lec môp tige? Tiyi wê il ob vông môp wê nipaên ge, me? Ma vêl. ¹⁶ Om xam wê lê. Xam obêc la vac xomxo ti kwa ngîbi dì vô ninyam lehe vô kiyang wê i nêl ge od xam tu xomxo tige nue yuac. Om xam obêc la vac môp nipaên kwa ngîbi dì tu môp nipaên nue yuac ge od xam obêc wib. Lêc xam obêc la vac Anutu kwa ngîbi dì vông i kiyang vô nôn lec ge od xam obêc kô nôn niviha wê Anutu ob yê xam nêb xam xomxo niviha ge. ¹⁷ Om il ob hi víxad i pec ên Anutu, ên ilage xam dô vac môp nipaên kwa ngîbi, lêc gwêbaga xam dô vac Anutu xolac kwa ngîbi dì xam vô ninyam lehe vô xolac dì hôm xôn mi i yêp vac nilôm. ¹⁸ Anutu vô xam vêl ên môp nipaên wê hôm xam xôn ilage, dì xam tu Anutu nue yuac wê xam ob vông môp niviha ge. ¹⁹ Il ga xomxo kibun wê il o vyac xovô Anutu kiyang lêm, om kiyang wê a nêl lec nue yuac ge, a nêl i tiyi xocbê il mi nêl ge,

ên a nêb i vông xovôên vô xam. Om kiyang yêp bêga nêbê ilage xam vông nilôm yuu nimnivi la vac môp wê ningeac yuu nipaên ge dì xam pwoo Anutu kiyang vac luu vêl, om xam dô tiyi xocbê môp nipaên nue yuac xam. Lêc gwêbaga, xam dô tiyi xocbê Anutu nue yuac, om xam vông nilôm yuu nimnivi i loc vô môp nivîha dì xam tu xomxo ngîbua lec.

²⁰ Vô buc ilage wê xam tu môp nipaên nue yuac ge, xam o dô vac môp nivîha kwa ngîbi lêm. ²¹ Môp wê xam mi vông ilage, xam kô nôn nivîha lec môp tige, me? Ma vêl, xam o kô nôn nivîha lec môp tige lêm. Èn môp tibêge ob vô nôn nipaên bêga bê xomxo ob yib lec, om gwêbaga xam nim yoc ên môp nipaên wê xam mi vông ilage. ²² Lêc Anutu vô xam vêl ên nipaên wê ku xam xôn ilage dì xam tu Anutu nue yuac, om xam kô nôn nivîha bêga nêbê xam tu xomxo ngîbua dì xam ob dô mamvîha luta lêc luta. ²³ Èn môp nipaên ob vông myaviwen nipaên vô xomxo bêga bê he ob yib. Lêc vîzid wê Anutu vông pîleva vô il ge bêga ên nêbê il lig Apumtau Yesu Kîlisi lam yib ên il nêd nipaên om il ob dô madvîha luta lêc luta.

7

Il o dô vac Moses xolac kwa ngîbi lêm

¹ Xam lige, a ob nêl kiyang ti vô xam lec Moses xolac wê xam mi ngô ge. Kiyang yêp bêga nêbê xomxo wê dô vac Moses xolac kwa ngîbi ge, od ob dô vac i tiyi buc wê dô mavîha ge dì i la tyip vô buc wê ob yib ge, lêc obêc yib ge od ob dô vac

Moses xolac kwa ng̫ibi i tii vac lêm. Môp tige xam xovô pyap. ² Môp wê yêp kibun ga bêga nêbê vêx ti obêc kô vux ge od xolac nêl kitong ên nêbê vêx i dô hixôn liya i tiyi buc wê ob dô maviha ge. Lêc liya obêc yib ge od xolac wê nêl nêbê i dô vac liya kwa ng̫ibi ge ob tip vac. ³ Xolac nêl bêge, om liya obêc gên dô maviha di vêx la kô vux paha ge, od xomxo ob nêl vêx tige nêbê vêx yôdac. Lêc liya obêc yib ge od xolac wê vêx la vac liya kwa ng̫ibi ge tip vac, om vêx tige obêc kô vux ti ge od o tiyi xocbê vông môp yôdac ge lêm. Nge, ge tiyi môp niviha.

⁴ Om xam lige, kiyang tige nêl kiyang tixuuêñ lec il, ên Kilisi yib om tiyi xocbê il xib hixôn i di il o dô vac Moses xolac kwa ng̫ibi lêm. Di gwêbaga il dô vac xomxo ngwe kwa ng̫ibi. Ge a nêl lec Kilisi ti wê Anutu tipi vô i vac yibêñ mi i kidi lec maviha, ên nêbê il vông i vin di il dô vac môp niviha wê Anutu vông ge. ⁵ Ilage il timu vô môp tiyi wê icil va xovô ge, lêc kiyang wê yêp vac Moses xolac ge vông nipaêñ wê yêp vac il nilôd ge kídu il om il vông môp nipaêñ. Di nipaêñ vông yuac vac il nidnîvi om vông il tulec nôn wê yibêñ ge. ⁶ Lêc il xib hixôn Kilisi om Anutu piwelac il vêl ên Moses xolac wê ku il xôn ge, om gwêbaga il ob vông yuac wê Anutu vông ge. Lêc il ob vông i tiyi môp tîkwê wê yêp vac Moses xolac ge lêm. Nge, il ob vông i tiyi môp paha wê Myakîlôhô Ngîbua vông ge.

Nipaêñ vông il la vac yibêñ

⁷ Om il ob nêbê va lec Moses xolacê? Il ob nêl bê xolac ge nipaêñ, me? Ma vêl, ên Moses xolac

ge wê nêl môp nipaên kitong mi i yêp seac vô il. Om xolac nêl bêga ên nêbê, “Le i lêc doma vô xomxo ngwe susu lêm.” Xolac nêlên bêge obêc ma ge od xomxo ob so ên nêb môp madoên ge nivîha. ⁸ Xolac nêl môp madoên kitong yêp seac, om nipaên wê yêp vac il nilôd ge vông môp madoên viyang viyang ge vô levac vac il nilôd. Xolac obêc ma ge od xêkizêc wê nipaên vông ge obêc yêp lêm. Lêc xolac yêp om nipaên vông yuac vac il nilôd. ⁹ Ilage a lungêن xolac om a so ên a nêb mêd a dô nivîha. Nang dêc a xovô xolac wê nêl môp nipaên kitong ge, om môp nipaên vông yuac vac a nilôg di a xovô ên a nêbê a xomxo mayibê. ¹⁰ Ilage Anutu vông xolac vô xomxo ên nêb obêc tîmu vô ge od ob dô mavîha. Lêc xolac tige o vông a dô magvîha lêm. Nge, xolac tîyi xocbê hi a xib. ¹¹ Ên nipaên pilepac kiyang nivîha wê yêp vac xolac ge vac di kityoo a, om vông a la vac môp yibê. ¹² Om il ob xovô bêga bê Anutu xolac ge ngîbua, di kiyang toto wê yêp vac xolac ge, nivîha di bôbac hixôn xêseac pileva.

¹³ Om il ob nêl bêna lec xolacê? Il ob nêl bê kiyang nivîha tige hi il xib, me? Ma vêl. Nipaên môci wê hi il xib. Ên nipaên pilepac xolac nivîha vac di vông il la vac môp yibê, om môp nêl nipaên kitong i yêp seac, di xolac vông xovôen vô il bêga nêbê nipaên ge nipaên vixôhilôg nôn mêge.

Nipaên ku xenac kisuu il lec

¹⁴ Il xovô ên il nêbê xolac ge, Myakilôhô Ngîbua wê Anutu vông ge tu kehe, lêc a ga xomxo kibun

wê a dô vac nipaên nilô. ¹⁵ Om môp wê a mi vông ge, a o xovô kehe lêm. Ên môp nivîha wê a nêb a ob vông ge, a vôngên ma. Dì môp nipaên wê a xona ên ge od a vông. ¹⁶ Lêc a xona ên môp nipaên wê a vông ge, om vông xovôên vô a ên nêbê Moses xolac wê vibü môp nipaên tige nel kiyang nôn. ¹⁷ Lêc ge aca va o vông môp nipaên ge lêm. Nge, nipaên wê yêp vac a nilôg ge môci vông. ¹⁸ A xovô ên a nêbê a ga tibii kibun om môp nivîha ti o yêp vac a nilôg lêm. Om a nêb a ob vông môp nivîha lê, lêc a o vông i la tiyi lêm. ¹⁹ Om môp nivîha wê a nêb a ob vông ge, a vôngên ma, dì môp nipaên wê a nêb a vôngên obêc ma ge, od a vông. ²⁰ Om môp nipaên wê a vông ge, ge o aca va vông lêm. Nge, nipaên wê yêp vac a nilôg ge môci vông.

²¹ Mêgem môp yêp bêga nêbê a nêb a ob vông môp nivîha lê, lêc nipaên le vac môp xôn. ²² Vixöhilôg, a xêgyaa vin lec Anutu xolac tiyi buc vihati, ²³ lêc nipaên yêp vac a nilôg hixôn om vông vevac vô kiyang nivîha wê yêp vac a nilôg ge, mêgem môp nipaên tige ku a xôn tiyi xocbê a dô vac kalabuhu ge. ²⁴ A obêc bêna timuênenê? A ga, a dô hixôn viyin levac, om letya obêc vô a vêl ên môp yibêن tige? ²⁵ A ob hi vixag i pec ên Anutu, ên wê vông il lig Apumtau Yesu Kilisi lam vô il vêl ên nipaên.

Mêgem môp yêp bêga nêbê a nilôg hixôn a piyôp kîdu a nêb a timu vô Anutu xolac, lêc nipaên wê yêp vac a nilôg ge vông a la vac môp wê nipaên ge.

8

*Kilisi kitya il nêd nipaên vêl dî vông Myakilôhô
Ngibua lam dô hixôn il*

¹ Mêgem il wê il vông i vin Yesu Kilisi ge, myavîwen wê xomxo ob kô lec nêñ nipaên ge, ti ob tulec il lêm. ² Ên ilage il dô vac môp nipaên yuu yibêñ, lêc Myakilôhô Ngibua vô il vêl dî vông il dô madvíha hixôn Yesu Kilisi. ³ Il kibun ga, il tibii nidpaên om xolac wê Moses vông ge o tiyi wê ob vô il vêl ên nipaên ge lêm. Xolac wê Moses vông ge o tiyi lêm, lêc Anutu vaci vô il vêl. Ên Anutu nêb ob kitya nipaên vêl om vông ici va nu tuc lam kibun dî i lam kô ninivi kibun xocbê il xomxo kibun ga, dî Anutu vông myavîwen wê il vông ge la vô i mi i kilê. ⁴ Anutu vông bêge, ên nêb il timu vô môp nivîha wê xolac nêl ge dî vông i vô nôn lec. Om il ob la vô môp nipaên wê yêp vô icil va ge lêm. Nge, il ob la vô môp wê Myakilôhô Ngibua vông ge.

⁵ Ên xomxo wê dô vac môp nipaên kibun ga ge, od he vông nilô la vô môp kibun ga, lêc xomxo wê dô vac môp wê Myakilôhô Ngibua vông ge, he vông piyôp hixôn nilô yen vihati yang la vô môp wê Myakilôhô Ngibua vông ge. ⁶ Ên xomxo obêc vông nilô la vô môp kibun ga ge od obêc yib, lêc xomxo obêc vông nilô yen la vô môp wê Myakilôhô Ngibua vông ge od ob dô mavîha hixôn kiyang malehe. ⁷ Ên xomxo wê vông nilô la vô môp kibun ga ge od tiyi xocbê vông vevac vô Anutu, ên kehe bêga nêbê xomxo tibêge o dô vac xolac wê Anutu vông ge kwa ngîbi lêm, dî ici va o tiyi wê ob la vac xolac kwa ngîbi ge lêm.

8 Mêgem xomxo wê tîmu vô môp nipaên kibun ga ge o tiyi wê he ob vông môp wê Anutu ob yê nivîha ge lêm.

9 Lêc xam o dô vac môp nipaên kibun ga lêm. Nge, xam dô vac môp wê Myakilôhô Ngîbua vông ge, ên Myakilôhô Ngîbua dô vac xam nilôm. Lêc xomxo ti, Myakilôhô Ngîbua wê Kilisi vông ge obêc dô vac i nilô lêm ge od ob tu Kilisi nu lêm.

10 Xam nimnîvi obêc yib lec nipaên, lêc Kilisi obêc dô vac xam nilôm ge od xam kinum obêc dô maviha, ên wê Anutu yê xam nêbê xam xomxo nivîha ge. **11** Anutu tipi vô Yesu Kilisi kidi lec vac yibê, om Myakilôhô Ngîbua wê Anutu vông ge obêc dô vac xam nilôm ge od Anutu obêc vông Myakilôhô Ngîbua tipi vô xam nimnîvi wê ob yib ge kidi lec maviha nang.

Myakilôhô Ngîbua vông il tu Anutu nue

12 Xam lige, il nilôd obêc kidu il ên nipaên ge od le i lêc vông i vô nôn lec lêm. **13** Ên il obêc dô vac môp wê il nilôd nipaên xovô ge od il ob xib. Lêc il obêc ngiloo môp nipaên la vêl ya xêkizêc wê Myakilôhô Ngîbua vông ge od il ob dô madvîha.

14 Xomxo wê tîmu vô môp wê Myakilôhô Ngîbua vông ge, he tu Anutu nue. **15** Ên Anutu o vông Myakilôhô Ngîbua vô il ên nêb il dô i tiyi xocbê xomxo wê nipaên hôm he xôn dì he xona ge lêm. Nge, Myakilôhô Ngîbua wê Anutu vông vô il ge vông il tu Anutu nue nôn, dì xêkizêc wê Myakilôhô Ngîbua vông ge vông il keac vô Anutu ên il nêbê, “Mag.” **16** Myakilôhô Ngîbua nêl kitong vac il nilôd ên nêbê il Anutu nue. **17** Il ge Anutu nue, om vizid wê nu tuc Yesu kô vô ma

Anutu ge, il obêc kô hixôn. Ên il obêc kô myavinê tiyi xocbê Kîlisi ge od il ob la dô vac xêseac hixôn Kîlisi timuên.

Il ob dô vac xêseac timuên

¹⁸ A xovô ên a nêbê viyin wê il tulec gê kibun ga, ge o susu levac ti lêm. Ge susu pileva. Dom xêseac wê Anutu ob vông vô il timuên ge, levac luu vêl. ¹⁹ Om kibun hixôn susu vihati yang wê Anutu tung ge, he dô bin buc timuên wê Anutu ob vông xêseac vô nue il ge. ²⁰ Ên susu vihati ge vô nipaên dì o vô nôn nivîha lêm. Lêc susu vaci o nêb ob dô bêge lêm. Nge, Anutu ku he xôn nêb he i dô bin buc wê ob val timuên ge. ²¹ Ên gwêbaga susu kibun ga dô vac nipaên hixôn pîtalên, om tiyi xocbê Anutu ku he xôn, lêc obêc buc timuên ge od Anutu obêc piwelac he vêl dì vông he la dô vac nivîha hixôn i nue, dì nipaên ti ob hôm he xôn i tii vac lêm.

²² Il xovô ên il nêbê susu wê Anutu tung ge vihati dô vac viyin yuu myavinê om iac, tiyi xocbê vêx wê nu ob yubac om yaxêñ myavinê ge, om môp ge yêp ila dì val tyip lec gwêbaga hixôn. ²³ Lêc o susu kibun vaci wê yaxêñ myavinê ge lêm. Nge, il êno, il yaxêñ myavinê. Vixôhilôg, Anutu vông vizid taxlee vô il bêga, wê vông Myakilôhô Ngibua lam dô hixôn il, lêc il gên dô vac viyin kibun ga, om il dô bin buc wê Anutu obêc vông il nidniví kidi lec dì vông il dô tiyi xocbê i nue ge. ²⁴ Anutu vô il vêl ên nipaên om il dô bin kiyang wê Anutu nêb ob vô nôn lec vô il ge. Ên kiyang tige obêc vô nôn lec pyap ge od il ob dô bin kiyang tige lêm. Ên susu wê il xê

madnôn lec nôn pyap ge od o tiyi wê il ob dô bin ge lêm. ²⁵ Lêc kiyang wê gên o vô nôn lec lêm ge, il ob dô bin dî il nid ob ma lec lêm, ên il vông i vin ên il nêbê obêc vô nôn lec timuên.

²⁶ Xêkizêc wê il vông ge o tiyi lêm, lêc Myakilôhô Ngibua môci ngidu il xôn. Ên il o vyac xovô kiyang wê il ob kitaa vô Anutu ge lêm, om Myakilôhô Ngibua kô il myad mi la nêl ên nêb Anutu i ngidu il xôn. Lêc vyat i wê Myakilôhô Ngibua kô mi la ge nginoo kiyang wê xomxo nêl ge vêl. ²⁷ Anutu ge wê xovô kiyang vihati wê yêp vac xomxo nilô ge om ob xovô kitaaên wê Myakilôhô Ngibua vông ge kehe, ên Myakilôhô Ngibua kitaa tiyi xocbê xovôên wê Anutu vông ge ên nêb Anutu i ngidu nue il xôn.

²⁸ Il xovô ên il nêbê il wê il xêdyaa vin lec Anutu ge, nivîha yuu xôn viyin obêc tulec il, lêc Anutu obêc vông vihati i vô nôn nivîha vô il, ên il ga wê Anutu xovô pyap nêb ob kô il ge, om tyuc il lam. ²⁹ Ên xomxo wê Anutu xovô he pyap ilage ge, Anutu vînoo he nêb he i tu xomxo tiyi xocbê nu tuc Yesu ge, êdêc Yesu i tu xocbê he li tuc dî he i tu xocbê Yesu lie. ³⁰ Dî xomxo wê Anutu vînoo he ge od tyuc he nêb he i tu i nue, dî xomxo wê Anutu tyuc he ge od kitya he nêb nipaên vêl dî yê he nêb he xomxo nivîha, dî xomxo wê Anutu yê he nêb he xomxo nivîha ge od vông he la dô vac xêseac wê i vông ge.

Xêyaa vin lecên wê Anutu vông ge ob sea il lêm

³¹ Anutu môp wê vông vô il ge bêge, om il ob nêb va? Anutu ge wê ob ngidu il xôn, om xomxo ti o tiyi wê ob vông il vô nipaên ge lêm. ³² Anutu

o xona ên wê ob vông nu tuc lam kibun ge lêm. Nge, vông i lam ên nêb i hôm il lec. Anutu vông ici va nu tuc lam, om il ob xovô hixôn bêga bê Anutu obêc vông vizid tibeac mangwe lam pileva hixôn vô il.

³³ Xomxo wê Anutu vinoo he mi he tu i nue ge, letya ob so kiyang ti lec he? Xomxo ti tiyiên ma, ên Anutu vaci yê he nêbê he xomxo niviha wê nipaên ti o yêp vô he ge lêm. ³⁴ Om letya ob nêl nêbê xomxo vông vinên ob kô myavîwen nipaênê? Xomxo ti o tiyi wê ob nêl ge lêm, ên Yesu Kilisi yib mi kidi lec mavîha nang, di lax dô vô Anutu vîgê hiyôv di kitaa vô Anutu ên nêb i ngidu il xôn.

³⁵ Môp tinae wê ob vô il vêl ên xeyaa vin lecên wê Kilisi vông ge? Môp ti o yêp lêm. Ên il obêc tulec viyin yuu myavinê, di tibii ob vông viyin vô il, me vip ob den il, di il nêd ngakwi ob ma, me susu ya ob vông il vô nipaên, di xomxo ob vông vevac vô il ge od susu tigee o tiyi wê ob vô il vêl ên xeyaa vin lecên wê Yesu Kilisi vông ge lêm. ³⁶ Vixôhilôg, il ob tulec viyin, i tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê,

“Anutu, xe tu ông nume, om tiyi lec buc vihati xomxo nêb ob hi xe xib lec vông vinên wê xe vông ge. He yê xe tiyi xocbê bwoc sipsip wê he ob hi i yib ge.”

³⁷ Kiyang nêl bêge, lêc viyin ge susu vîdaaên. Ên Yesu xeyaa vin lec il di vông xekizêc vô il, om il ob yax mang vô viyin wê ob tulec il ge di le xekizêc ya vông vinên. ³⁸ Ên a xovô vinux ên a nêbê susu ti o tiyi wê ob vô il vêl ên xeyaa

vin lecén wê Anutu vông ge lêm. Om il obêc xib me il obêc dô madviha ge od xêyaa vin lecén wê Anutu vông ge ob sea il lêm. Dì angela wê dô kisii ganê hixôn xomxo levac kibun ga, dì susu wê dô gwêbaga hixôn susu wê ob val timuên, dì xêkizêc wê susu viyang viyang ge vông,³⁹ dì susu wê dô vac lag hixôn susu wê dô lec kibun, dì susu yaya hixôn, susu tigee vihati o tiyi wê ob vô il vêl ên xêyaa vin lecén wê Anutu vông ge lêm. Ên il dô vac xêyaa vin lecén wê Anutu vông ge lec yuac wê il lig Apumtau Yesu Kîlisi vông ge.

9

Pol nilô vô viyin ên wê lie Islel vô nimi vô Yesu ge

¹ A ga Kîlisi nu a, om kiyang wê a ob nêl vô xam ge o kiyang kityooën lêm. Nge, a nêl kiyang nôn, dì Myakîlôhô Ngibua ngidu kiyang wê yêp vac a nilôg ge xôn,² om a nêl kiyang bêga ên a nêbê a nilôg vô viyin levac dì a dô hixôn viyin tiyi buc vihati ên a lige Islel.³ Ên a nêb Anutu i vô a lige wê xe kehe tibed ge vêl, om a nêb obêc tiyi ge od a ob kîlê myavinê lec nipaên wê he vông ge dì Kîlisi i kitya a vêl ên i ngidu a lige xôn.⁴ Ên xomxo Islel ge, Anutu vinoo he nêb i nue, dì xêkizêc hixôn xêseac wê Anutu vông ge lam le seac vô he mi he yê, dì Anutu hilu kiyang vô he dì vông xolac vô he, dì nêl môt wê he ob si daa dì kitaa vô Anutu ge, dì hilu kiyang ya hixôn vô he,⁵ dì he ge wê he pum lec Eblaham yuu Aisak dì Jekop wê he bue taxlee ge, dì Yesu lam tu xomxo gê kibun ga ge od kehe yêp vac Islel.

Kilisi ge Anutu, dì ici va tu susu vihati kehe, om il ob pìmil i lê i vô levac dì i yêp luta lêc luta. Nôn.

Anutu ob viñoo xomxo ya, ya xovôén wê ici va vông ge

⁶ Viñôhilôg, xomxo Islel vô nimi vô Anutu kiyang, lêc kiyang wê Anutu hilu vô he ge o tiyi wê ob sea he ge lêm. Èn kiyang tige obêc vô nôn lec vô he Islel nôn. Lêc xomxo wê kô lê Islel ge, he ya o tu Anutu nue Islel nôn lêm.

⁷ Dì xomxo wê pum lec Eblaham ge, he ya o tu Eblaham nue nôn lêm, xocbê kiyang wê Anutu nêl vô Eblaham bêga ên nêbê, “He kiđu ti wê nêbê num Aisak bue ge, heche va ob tu ông nume.” ⁸ Kiyang tige kehe bêga nêbê nipwo wê Eblaham vaci kô ya xovôén wê i vông ge, he o tu Anutu nue lêm. Lêc nu Aisak wê Eblaham kô tiyi kiyang wê Anutu hilu vô i ge od Anutu yê nêbê Eblaham nu nôn. ⁹ Kiyang wê Anutu hilu vô Eblaham ge bêga nêbê, “Buc wê a viñoo pyap ge, a obêc lôm lam i tii vac, dì viñêm Sela obêc kô num ti.”

¹⁰ Nang dêc Anutu nêl kiyang ngwe vô Lebeka lec nu Jekop yuu Iso. Nu yuu ge, yuu ma Aisak wê il bug. ¹¹ Nu yuu gên o yubac lêm, om yuu gên o vông môp nivîha me nipaên ti lêm. Lêc Anutu xovô nêb ob viñoo nu yuu ngwe i tiyi xocbê xovôén wê ici va vông ge, om o dô mi yê môp wê yuu vông ge lêc viñoo ngwe lêm. Nge, viñoo ngwe tax, dì nu yuu gên o yubac lêm ¹² od Anutu nêl kiyang tax vô Lebeka ên nêbê, “Num tuc ob vông yuac vac num mòn kwa ngîbi.” ¹³ Om

kiyang yêp vac xolac bêga ên nêbê, “A xêgyaa vin lec Jekop, lêc Iso ge a xêgyaa o vyac vin lec i lêm.”

¹⁴ Om il ob nêb va? Il ob xê Anutu môp wê vinoo xomxo ge ên il nêb tiyiên ma, me? Ma vêl. ¹⁵ Ên kiyang wê Anutu nêl vô Moses ge yêp bêga nêbê, “A obêc nêb vông niviha vô xomxo ti ge od a ob vông vô i, di a obêc nêb xo vigwe pisiv ên xomxo ti ge od a obêc xo vigwe pisiv ên i.” ¹⁶ Om il ob xovô bêga bê Anutu obêc vinoo xomxo ti ge od o kehe lec xovôên hixôn yuac niviha wê xomxo tige vông ge lêm. Nge, Anutu vaci xo vigwe pisiv ên xomxo tige om vinoo. ¹⁷ Tiyi xocbê kiyang wê Anutu nêl vô Pelo mi i yêp vac xolac bêga ên nêbê, “A vông lê levac vô ông di vông tixuu tixuu tibeac vô ông, ên a nêbê xêkizêc wê a vông ge i yêp seac di xomxo tibeac i yê di nêl a lêg i vô levac vac vigwe vihati.” ¹⁸ Om il ob xovô bêga bê Anutu obêc nêb xo vigwe pisiv ên xomxo ti ge od obêc xo vigwe pisiv ên i, di obêc nêb vông xomxo i hingoo kiyang wê i nêl ge od xomxo tige obêc hingoo kiyang wê i vông ge.

Anutu xêyaa myavinê hixôn xêyaa vin lecén

¹⁹ Mêd xam ti obêc nêl vô a bê, “Anutu vông xomxo ya hingoo i kiyang om bêna lêc Anutu ob nêl bê nipaên yêp vô heê? Xomxo ti tiyiên ma wê ob le vac Anutu kiyang xôn ge.” ²⁰ Lêc a ob nêl vô xam bê xomxo letya wê ob luu kiyang vô Anutu ge? Dêg kibun o tiyi wê ob kunac xomxo ti wê pítii i ge di nêl bê “Bêna lêc ông

pítii a tibêga?” ge lêm. ²¹ Ên xomxo ti wê pítii dêg ge ob pítii i tiyi xovôén wê ici va vông ge, om hôm kibun nipwo ti dí pítii dêg yuu, ngwe tiyi xocbê dêg nivîha dí ngwe tiyi dêg nipaên. Léc môp tige tiyi.

²² Di môp wê Anutu vông ge yêp bêga wê nêl lec dêg. Ên Anutu nêb ob hilung xêyaa myavinê hixôn xêkizêc wê i vông ge i yêp seac. Om dêg nipaên wê Anutu xêyaa vô myavinê vô he nêb ob kitya he vêl ge, Anutu o vông myaviwen vô he lutibed lêm. Nge, hôm he nêb nipaên xôn mi i yêp dia. ²³ Anutu vông bêge, ên nêb ob vông xêseac wê i vông ge lam hivun dêg nivîha xôn. Dêg tigee wê Anutu pítii ên nêb ob xo vigwe pisiv ên he dí vông he i dô vac xêseac wê i vông ge. ²⁴ Dêg nivîha ge tiyi xocbê il wê Anutu tyuc il. Il ya xomxo Yuda, lêc Anutu o tyuc xomxo Yuda vaci lêm. Nge, tibii wê o Yuda lêm gee tibeac hixôn.

²⁵ Tiyi xocbê Anutu vyâ wê yêp vac kipihac wê plopet Hosea kivuu ge bêga nêbê,

“Xomxo wê he o tu a nuge ilage lêm ge, od a ob nêl bê a nuge he hixôn, dí xomxo wê a xêgyaa o vin lec he ilage lêm ge od a xêgyaa ob vin lec he hixôn. ²⁶ Di vigwe ti wê he dô vac dí a nêl vô he ên a nêbê he o a nuge lêm ge, od vac vigwe tige a ob nêl bê, ‘A, Anutu magviha, nuge he.’”

²⁷ Nang dêc plopet Aisaia kiyang lec xomxo Islel mi i yêp bêga ên nêbê,

“Xomxo Islel obêc vô tibeac hiwocêñ tiyi xocbê luda wê dô vô gwec ninya ge, lêc Anutu

obêc kô he yuu bed mi la vô i. ²⁸ Èn Apumtau obêc yaxêن xomxo vihati nêñ kiyang lec buc timuên di vông myavîwen lutibed vô he.”

²⁹ Mêd Aisaia nêl kiyang ngwe tii vac nang ên nêbê,

“Apumtau wê xêkizêc kehe ge obêc kitya il buge vihati vêl ilage ge od gwêbaga il obêc ma, tiyi xocbê tibii Sodom yuu Gomola ge.”

Xomxo Islele o vông i vin Kîlisi lêm

³⁰ Om il ob nêl bêna? Il ob xovô bêga bê xomxo wê o Islel lêm gee, he nilô yen o myag môp niviha wê Anutu ob yê nêb he xomxo niviha ge lêm, lêc he vông i vin Kîlisi om Anutu yê he nêb he xomxo niviha. ³¹ Di xomxo Islel timu vô xolac wê Moses vông ge di vông yuac levac lec, ên nêb Anutu i yê he niviha, lêc môp wê he vông ge o tiyi lêm.

³² Môp wê he vông ge o tiyi lêm, ên he o nêl ên he nêbê Anutu i yê he niviha lec vông vinêñ lêm. Nge, he so ên he nêbê yuac wê he vông ge obêc vông Anutu yê he nêb he tibii niviha, di he o vông i vin Yesu lêm. Om Yesu ge tiyi xocbê ngidax wê he vinux vixa lec, ³³ tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê,

“Xam wê lê. Vac vîgwe Saion a ob lax ngidax ti wê xomxo obêc vinux vixa lec di tilii ge. Lêc xomxo ti obêc vông i vin ngidax tige ge od vông vinêñ wê i vông ge obêc pîleva lêm. Nge, ob vô niviha vô i.”

10

Môp wê xomxo Islel dô vac ge o vô niviha vô he lêm

¹ Xam lige, a nêb Anutu i vô a lige Islel vêl ên he nêb nipaên, om a kitaa vô Anutu ên he tiyi lec buc vihati. ² A xovô môp wê he vông ge om a nêb he kitong ên a nêbê he xêyaa vin lec nêb he ob tîmu vô Anutu kiyang lê, lêc he o vyac xovô môp wê Anutu vông ge lêm. ³ Ên môp wê Anutu ob yê xomxo nêb he xomxo niviha lec vông vinên ge, he Islel lungên môp tige, om he o la vac môp tige kwa ngibi lêm. Nge, he dô vac môp wê tîmu vô Moses xolac ge ên nêb Anutu i yê he niviha lec môp tige. ⁴ Lêc Kilisi hi xolac wê Moses vông ge tip la vêl, om gwêbaga xomxo obêc vông i vin Kilisi ge od Anutu ob yê he nêb he xomxo niviha.

Anutu nêb xomxo vac vigwe vihati i vông i vin Kilisi

⁵ Ilage Moses kivuu kiyang lec môp wê Anutu ob yê xomxo niviha ên wê he tîmu vô Moses xolac ge, om kiyang yêp bêga nêbê, “Xomxo ti obêc tîmu vô kiyang tigae vihati ge od ob vông he dô maviha.” ⁶⁻⁷ Lêc môp wê Anutu ob yê xomxo nêb he xomxo niviha lec vông vinên ge o bêge lêm. Ên kiyang yêp bêga nêbê, “Le i lêc xo vac nilô bêga bê, ‘Letya ob lec mi la lag puunê?’, di le i lêc nêl bê, ‘Letya ob la vac vigwe yibênenê?’ ” Le i lêc nêl bêge lêm, ên Kilisi lop mi lam kibun pyap di kidi lec vac yibênenê. ⁸ Om kiyang wê nêl lec môp vông vinên ge yêp vac xolac bêga nêbê, “Anutu xolac yêp vô xam pyap, tiyi wê xam ob xovô vac piyôp di nêl vac myam ge.” Kiyang tige

nêl lec xolac wê xe mi nêl vô xam ên xe nêbê xam vông i vin ge.⁹ Om xomxo ti obêc nêl Yesu kitong seac vac mya bêga ên nêbê, “Yesu ge Apumtau” dì obêc vông i vin nêbê Anutu tipi vô Yesu kidi lec vac yibêng ge od Anutu obêc kitya i nêl nipaên vêl.¹⁰ Èn il obêc vông i vin ge od Anutu ob yê il nêb il xomxo niviha, dì il obêc nêl vông vinêng kitong i yêp seac vac myad ge od Anutu ob kitya il nêd nipaên vêl dì vông il dô vac niviha.

¹¹ Dì kiyang ti yêp vac xolac bêga nêbê, “Xomxo ti obêc vông i vin Yesu ge od vông vinêng wê i vông ge obêc pileva lêm. Nge, ob vô niviha vô i.”¹² Kiyang tige nêl lec xomxo vihati yang, ên Anutu ob yê xomxo Yuda hixôn tibii ba vihati tiyima, ên Apumtau ge xomxo vihati yang, he Apumtau, om obêc vông vizid niviha vô xomxo vihati wê he kiyag via lec i ge.¹³ Tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga ên nêbê, “Xomxo ti obêc kiyag via lec Apumtau ge od Apumtau obêc vô i vêl ên nipaên dì vông i dô vac niviha.”

¹⁴ Lêc xomxo obêc vông i vin Yesu lêm ge od he obêc kiyag via lec i bêna? Dì he obêc ngô Yesu kiyang lêm ge, od he ob vông i vin bêna? Dì xomxo obêc la nêl kiyang tige vô he lêm ge, od he ob ngô kiyang tige bêna?¹⁵ Dì Anutu obêc vông xomxo la nêl xolac lêm ge, od xomxo ob nêl xolac tibêna? Èn kiyang yêp vac xolac bêga nêbê, “Xomxo obêc kô xolac mi lam nêl vô il ge od niviha yang.”

Islel ngô xolac lê, lêc he o vông i vin lêm

¹⁶ Xomxo Islel ngô xolac lê, lêc he tibeac o vông i vin lêm, tiyi xocbê kiyang wê plopet Aisaia

kivuu mi i yêp vac xolac bêga nêbê, “Apumtau, xomxo vihati ge, he o vông i vin kiyang wê xe nêl ge lêm.” ¹⁷ Om il ob xovô bêga bê xomxo obêc vông i vin ge od kehe bêga nêbê he ngô xolac, dì xolac wê he ngô ge, xomxo nêl Kilisi kitong vô he.

¹⁸ Om a ob kinêg vô xam bêga bê xomxo Islel ge, he ngô xolac, me he ngôen ma? He ngô pyap ila, ên kiyang yêp vac xolac bêga nêbê,

“Xomxo kô xolac mi la nêl vac vigwe viyang viyang, dì kiyang wê he nêl ge la tiyi kibun myahipu vihati yang.”

¹⁹ Om a ob kinêg kiyang ngwe hixôn vô xam bêga bê xomxo Islel ge, he lungên xolac tige, me? He o lungên lêm. Nge, he xovô pyap, lêc he o vông i vin lêm. Om Anutu nêl kiyang vô he Islel mi i yêp vac kipihac wê Moses kivuu ilage bêga nêbê,

“Tibii madiluhu gee, xam wê he tiyi xocbê xomxo pileva wê piyôp maên ge, lêc a ob vông he tu a nuge dì vông vizid vô he, om xam obêc wê he nipaên dì kunac he.”

²⁰ Nang dêc Aisaia nêl Anutu vyâ yêp seac bêga ên nêbê,

“Xomxo wê o myag a ilage lêm ge, od gwêbaga he xovô a, dì xomxo wê o kinêg a lêm ge, od a hilung a vô he.”

²¹ Lêc Anutu nêl kiyang lec xomxo Islel bêga ên nêbê,

“A tyuc he tiyi buc vihati ên a nêb he i lam vô a, lêc he vô ninya kitu vô a dì pwoo a vyag vac.”

11

Anutu xo vigwe pisiv ên Islel vilu bed

¹ Om a ob kinêg vô xam bêga bê Anutu ngiloo i nue Islel vihati vêl, me? Ma vêl. Xam wê lê. A ga, a êno xomxo Islel ti wê a pum lec Eblaham dì a kehe yêp vac Bensamin. ² Anutu o ngiloo nue Islel wê vinoo he ilage lêm. Kiyang wê Ilaija nêl vô Anutu mi i yêp vac kipihac xolac ge, xam mêd lungên, me? Ên Ilaija kitaa vô Anutu dì nêl lie Islel nêl nipaên kitong bêga ên nêbê, ³ “Apumtau, he hi ông nume plopete yib dì dii ông alta wê ob si daa lec ge vêl. Lêc a tibed gên dô om he myag a ên nêb ob hi a xib.” ⁴ Dì Anutu nêl kiyang tina vô Ilaija? Anutu nêl vô i ên nêbê, “O ôcông tibed lêm. Ên a nuge 7,000 gên dô wê a vinoo he pyap ge wê he o yev vixa kitu vô anutu mayibê Bal ge lêm.”

⁵ Om môp tibêge yêp gwêbaga hixôn, ên gwêbaga he Islel viwen dô wê Anutu nue ge, ên Anutu xo vigwe pisiv ên he dì vinoo he. ⁶ Lêc Anutu o vinoo he ên yuac niviha wê he vông ge lêm. Nge, ici va vinoo he tiyi xocbê vông vizid pileva vô he ge. Ên Anutu obêc vông vizid vô he lec yuac niviha wê he vông ge od obêc tiyi xocbê he kisuu ya yuac niviha wê he vông ge. Lêc o ngwe bêge lêm. Nge, Anutu vaci vông pileva vô he.

⁷ Om il ob xovô bêga bê xomxo Islel myag môp wê Anutu ob yê he niviha lec ge, lêc he o tulec lêm. He vilu bed wê Anutu vinoo he ge, he tulec. Dom he tibeac vô ninya kitu vô Anutu kiyang, ⁸ tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê,

“Anutu vông he nilô tiyi xocbê he yêp ge om he manôn o yê susu ti lêm, dì he ninya o ngô kiyang ti lêm, om he dô lung lung dì i val tyip lec gwêbaga hixôn.”

⁹ Nang dêc Devit êno nêl kiyang lec he Islel bêga nêbê,

“Vizid wê he myêl mi ya ge, i tiyi xocbê pulac wê he ob vac ge, me xocbê lôva wê he ob tô dì vac kipêd ge, me leac wê ob ku he xôn ge, ên i vông myaviwen vô he. ¹⁰ Dì he manôn i toc, ên he i o lêc yê vigwe lêm, dì viyin levac i tulec he dì he i kilê tiyi buc vihati.”

Anutu ob kô he wê o Islel lêm ge vêl

¹¹ Xomxo Islel o vông i vin Yesu lêm, om tiyi xocbê he tô mi la, om a ob kinég vô xam bê he ob tô mi la dô xel, me? Ma vêl. Ên he pwoo kiyang vac, om Anutu vông vizid la vô tibii ba dì vô he vêl ên he nêñ nipaén. Mêgem xomxo Islel obêc yê vizid niviha wê Anutu vông vô tibii ba ge od obêc vông he nilô yen yetac dì he ob lôm vô Anutu. ¹² Xomxo Islel pwoo kiyang vac, mêgem Anutu vông vizid levac la vô tibii viyang viyang, om he Islel vihati obêc pilepac he dì lôm vô Anutu ge od Anutu ob vông vizid levac lax mi la vô he vihati luu vêl.

¹³ A ob nêl kiyang ti vô xam wê xam o Islel lêm ge. Anutu vinoo a nêb a nêl xolac vô xam wê o Islel lêm ge, om a xêgyaa niviha ên yuac tige, ¹⁴ ên a nêb mêt a lige Islel ob yetac ên vizid wê xam kô vô Anutu ge dì he ya ob pilepac he dì lôm vô Anutu ên i ngidu he xôn. ¹⁵ Anutu ngiloo Islel vêl dì la vô tibii ba ên nêb he i tu i nue, om

Anutu obêc vông he Islel lax tu i nue nang ge od obêc tiyi xocbê Anutu tipi vô he kidi lec mavîha vac yibén.

¹⁶ Xomxo ti obêc kô blet nipwo ti mi la kitaa lec ge od blet vihati ge tu Anutu xe. Di xomxo ti obêc kô xax ngilôhô ti mi la kitaa lec ge od xax ngen vihati ge tu Anutu xe. Kiyang tige nêl lec xomxo Islel, ên Anutu nêl vô Eblaham ilage nêbê i tu ixe, om Eblaham bue tivae ob tu Anutu xe hixôn.

¹⁷ Di a ob nêl kiyang pilepacên ti lec xax oliv. Ên xomxo Islel ge tiyi xocbê xax oliv wê Anutu vaci tung he ge, di xam wê xam o Islel lêm ge, xam tiyi xocbê xax oliv wê vimen ge. Mêd Anutu xoo ngen ya vêl ên xax wê ici va tung ge, di la kô xax ngen wê vimen ge di lam yev lec di ku xôn. Om xam dô di kô vizid wê xomxo Islel vông ge tiyi xocbê xax ngen kô hizi vô xax yatôv ge. ¹⁸ Om xam o lêc wê ngen wê Anutu xoo vêl ge nipaên lêm, di xam o yong xam lêm. Ên xam ge ngen pileva dom xam o viac xax ngilôhô lêm. Nge, xax ngilôhô viac xam.

¹⁹ Lêc mêd xam ya obêc nêl bêga bê, “Xe ga, Anutu xoo ngen ya vêl ên nêb ob yev xe la le vac he nipilêhê.” ²⁰ Xam nêl vixôhilôg, ên Anutu xoo he Islel vêl ên wê he o vông i vin lêm ge di yev xam la le vac he nipilêhê ên wê xam vông i vin ge. Lêc xam o lêc yong xam lêm. Nge, xam viac xam di xona nêm. ²¹ Ên Islel ge tiyi xocbê ngen wê nôn ge, lêc Anutu o vông he le lêm. Nge, xoo he vêl. Om xam obêc sea vông vinêng ge od Anutu obêc vông xam le lêm. Nge, obêc xoo xam

vêl hixôn êno. ²² Om xam wê lê. Anutu ge wê ob vông vizid vô xomxo dì obêc vông myaviwen nipaên vô xomxo êno. Om xomxo wê vông môt nipaên ge, Anutu ob vông myaviwen nipaên vô he, lêc xam mô ge, Anutu vông vizid vô xam. Om xam dô vac vizid tige nilô, ên xam obêc sea ge od Anutu obêc xoo xam vêl. ²³ Dì xomxo Islel obêc pilepac he dì vông i vin ge od he ob lax le vac xax tige i tii vac, ên Anutu tiyi wê ob yev he lax le vac nipilêhê ge. ²⁴ Xam tibii ba, ilage xam dô tiyi xocbê xax oliv wê vimen ge ngen, lêc Anutu xoo xam vêl di yev xam le vac xax xumac wê xam o le vac ilage lêm. Om Anutu tiyi wê obêc kô Islel wê xoo vêl ge mi lax yev vac xax oliv wê he le vac ilage.

He Islel obêc pilepac he dì vông i vin tii vac

²⁵ Xam lige, kiyang wê yêp xôpacên ilage, a nêb a ob nêl kitong vô xam, êdêc xam o lêc yong xam dì nêl bê xam xovô kiyang vihati lêm. Om kiyang wê yêp xôpacên ilage bêga nêbê, xomxo Islel vô ninya kitu vô Anutu kiyang, dì obêc mila vô buc wê tibii ba tibeac obêc pilepac he mi la vô Anutu ge od Islel vông môt wê vô ninya kitu vô Anutu kiyang ge obêc tip la vô buc tige, ²⁶ dì Anutu obêc vô he Islel vihati vêl. Tiyi xocbê Anutu via wê yêp vac xolac bêga nêbê,

“Xomxo ti wê ob hôm xomxo lec ge obêc val vac vigwe Saion, dì obêc vô xomxo wê Jekop bue tivae ge vêl ên he nêñ nipaên. ²⁷ Dì a ob kitya he nêñ nipaên vêl, tiyi xocbê kiyang wê a hilu vô he ge.”

²⁸ Xomxo Islel o vông i vin Yesu xolac lêm, om tiyi xocbê he vông vevac vô Anutu dì Anutu yê he nipaén, om Anutu vông vizid loc vô xam wê tibii ba ge. Lêc Anutu xêyaa vin lec Islel ên wê vîn oo he ilage, om xovô kiyang wê hilu vô he bue ilage, dì o sea he lêm. ²⁹ Èn Anutu obêc vîn oo xomxo dì vông vizid vô he ge od obêc hôm i kiyang xôn dì ob sea lêm.

³⁰ Xam wê xam o Islel lêm ge, ilage xam pwoo Anutu kiyang vac, lêc gwêbaga Anutu xo vîgwe pisiv ên xam, ên he Islel pwoo kiyang vac, om Anutu vông xêyaa vin lecên wê i vông ge loc vô xam. ³¹ Gwêbaga he Islel pwoo Anutu kiyang vac, lêc obêc timuên ge od xêyaa vin lecên wê Anutu vông ge ob la vô he tiyi xocbê val vô xam gwêbaga. ³² Èn Anutu yê wê xomxo vîhati pwoo i kiyang vac ge om vông he vîhati dô tiyi xocbê he dô vac kalabuhu ge. Anutu vông bêge, ên nêb obêc xo vîgwe pisiv ên he vîhati timuên.

Il ob pimil Anutu lê

³³ Piyôp yuu xovôên wê Anutu vông ge, levac mabu luu vêl. Xomxo ti o tiyi wê ob xovô piyôp wê Anutu vông ge kehe lêm, dì ti o tiyi wê ob xovô môp wê i vông ge kehe êno lêm. ³⁴ Tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê, “Letya xovô kiyang wê yêp vac Apumtau piyôp ge? Dì letya vông xovôên vô i? ³⁵ Dì letya vông susu ti vô Anutu tax ên nêb i lêc vông vacê? Ma vêl.”

³⁶ Anutu vaci tu susu vîhati yang ge kehe, om susu vîhati yang ge tiyi xocbê ici va xe, wê ob

vông i lê i vô levac. Om il ob pîmil i lê i vô levac dì i yêp luta lêc luta. Nôn.

12

Il ob vông icil va vô Anutu i tiyi xocbê daa

¹ Xam lige, Anutu xo vígwe pisiv ên il dì vông vizid levac vô il, om a nêl vô xam bê xam vông xam i loc yadiluhu vô Anutu i tiyi xocbê daa ngîbua wê mavîha ge, ên Anutu i yê nivîha. Ên xam obêc vông môp tibêge ge od môp tige tiyi xocbê xam hi vixam pec ên Anutu dì pîmil i lê.
² Dì xam o lêc timu vô môp xocbê xomxo kibun ga mi vông ge lêm. Xam vông piyôp yuu nilôm i loc vô Anutu, ên i pilepac xam nilôm yuu piyôp i vô paha lec, êdêc xam xovô môp wê Anutu xêyaa vin lec nêb il timu vô ge, ên môp tige nivîha yuu xêseac tiyi wê ob vông Anutu xêyaa vô nivîha vô il ge.

Il ob vông yuac ya xovôên wê Anutu vông vô il ge

³ Anutu vông yuac sinale vô a tiyi xocbê vízid nivîha ge, om a nêb a ob nêl vô xam vihati bêga bê xam o lêc xo bê xam ge tibii levac me tibii nivîha i luu vêl lêm. Xam vyac xovô xam lê, dì xam toto ge yaxêvông vinêvông wê Anutu vông vô xam ge dì xovô yuac wê xam ob vông ge. ⁴ Ên il xovô ên il nêbê xomxo tibed, lêc ninîvi toto. Lêc vihati o vông yuac tibed lêm. Nge, toto ge he vông yuac wê yêp vô he ge. ⁵ Dì il ga, il tiyi xocbê ngang ngang tibeac, lêc Kilisi vông il lax tu ninîvi nôn tibed. Om il ngang toto ge, il ob vông yuac dì ngiduma xôn dì i tu ninîvi nôn tibed.

⁶ Anutu vông xovôên hixôn yuac toto vô il tiyi xocbê vízid wê vông pileva vô il ge, om il toto ge il ob vông yuac ya. Dì Anutu obêc vông xovôên vô xomxo ti nêb i nêl xolac ge, od xomxo tige i nêl xolac i tiyi xocbê vông vinên wê yêp vô i ge. ⁷ Dì Anutu obêc vông xovôên vô xomxo ti ên nêb i ngidu lie xôn ge, od i xovô yuac wê ob ngidu lie xôn ge. Dì Anutu obêc vông xovôên vô xomxo ti ên nêb i tixuu lie ya xolac ge od i vông yuac wê ob tixuu lie ge. ⁸ Dì Anutu obêc vông xovôên vô xomxo ti nêb i ngidu vông vinên wê lie vông ge xôn ge od i ngidu lie xôn nivîha. Dì xomxo ti obêc vông susu vô lie ge od i vông tibeac vô he. Dì xomxo ti obêc kô yuac wê ob viac lie ge od i xêyaa i vin lec yuac tige. Dì xomxo ti obêc xo vigwe pîsiv ên xomxo dì ngidu he xôn ge od i ngidu he xôn, hixôn xêyaa nivîha.

Il ob dô vac môt xêyaa vin lec maén

⁹ Xam xêmyaa i vin lec lime hixôn nôn, dì xam o lêc kityoo lêm. Xam xona nêm dì vô nîmim vô môp nipaên dì hôm môp nivîha xôn mi i yêp pilîhi. ¹⁰ Xam xêmyaa i vin lec lime vông vinên i tiyi xocbê xam xêmyaa vin lec lime wê xam hitibed ge, dì xam toto ge pîmil lime dì ngidu he xôn.

¹¹ Xam nim i o lêc ma ên yuac wê yêp vô xam ge lêm. Nge, xam vông yuac vô Apumtau ya xêkizêc wê Myakilôhô Ngîbua vông ge.

¹² Kiyang wê xam vông i vin mi dô bin ge, xam bin hixôn xêmyaa nivîha. Dì xam le xêkizêc vac viyin wê xam ob tulec ge. Dì xam o lêc sea môp kitaaêñ lêm. Nge, xam kitaa i tiyi buc vihati.

¹³ Dì lime vông vinêñ nêñ susu obêc ma ên he ge od xam ngidu he xôn. Dì xomxo viyang bangwe obêc val vac xam bom ge, od xam viac he i niviha.

¹⁴ Dì xomxo obêc vông xam vô nipaêñ ge od xam o lêc kitaa vô Anutu bê i vông myaviwen vô he lêm. Nge, xam kitaa vô Anutu ên i vông niviha vô he.

¹⁵ Lime obêc dô hixôn xêyaa niviha ge od xam xêmyaa i vô niviha hixôn he, dì he obêc byag ge od xam byag hixôn he.

¹⁶ Xam viac lime i niviha, i tiyi xocbê xam viac xacxam va niviha ge. Dì xam o lêc yong xam dì nêl bê xam tibii levac lêm. Nge, xam dô hixôn xomxo wê o kô lê levac lêm ge. Dì xam o lêc yong xam dì nêl bê xam piyôp levac lêm.

¹⁷ Xomxo ti obêc vông nipaêñ vô xam ge od le i lêc vông nipaêñ i luu nipaêñ lêm. Xam timu vô môp wê xomxo vihati ob yê dì xovô nêbê niviha ge. ¹⁸ Môp obêc yêp ge od xam viac kiyang vôma dì dô malehe hixôn xomxo vihati. ¹⁹ Xam lige, xam o lêc vông nipaêñ i luu nipaêñ lêm. Xam vông myaviwen nipaêñ i loc vac Anutu vaci vigê. Ên Apumtau nêl kiyang mi i yêp vac kipihac bêga nêbê, “Aca va tibed wê a obêc vông myaviwen vô xomxo i luu nipaêñ wê he vông ge.” ²⁰ Om xam vông i tiyi kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê, “Xomxo wê yê xam tiyiên ma ge, vip obêc den he ge od xam vông yaên vô he, dì he obêc nêb num mia ge od xam vông mia vô he mi he num. Ên xam obêc vông bêge vô he ge od he ob xo i lax lec nipaêñ wê he vông ge dì ni ob yoc ên

he.” ²¹ Môp nipaên i o lêc vông xam vô nipaên lêm. Nge, xam dô vac môp nivîha wê ob ngînoo môp nipaên vêl ge.

13

Il ob la vac gavman kiyang kwa ngîbi

¹ Xam viñati, xam dô vac gavman kwa ngîbi. Ên gavman wê viac xam ge, heche va o viñoo he lêm. Nge, Anutu vaci tung he di vông xêkizêc vô he. ² Om xomxo ti obêc pwoo kiyang wê gavman vông ge vac ge od tiyi xochê he pwoo Anutu kiyang vac hixôn, om xomxo tibêge ob kô myaviwen nipaên, ên Anutu vaci tung gavman. ³ Xomxo wê dô vac môp nivîha ge ob xona ên gavman lêm. Dom xomxo wê vông môp nipaên ge, od ob xona ên gavman nêbê gavman obêc vông myaviwen vô he. Om xam obêc nêb xam xonaên ma ge od xam dô vac môp nivîha ên gavman i pîmil xam. ⁴ Ên gavman viyang viyang tu Anutu nue yuac wê ob ngîdu xam xôn di vông xam dô nimviha ge. Lêc xam obêc vông môp nipaên ge od xam xona ên he, ên xêkizêc wê yêp vô he ge, he o kô viðaaen lêm. Nge, Anutu vông vô he ên nêb he i tu i nue yuac wê ob vông myaviwen luu nipaên wê xomxo vông ge. ⁵ Mêgem xam vô ninyam lehe vô gavman kiyang. Lêc xam o lêc vông ên wê xam xona ên myaviwen nipaên ge vaci lêm. Nge, xam vông lec kehe bêga bê xam nilôm kidu xam nêb môp tibêge nivîha.

⁶ Mone wê il mi vông vô gavman ge, kehe yêp vac kiyang tige hixôn, ên gavman viyang viyang

ge he tu Anutu nue yuac wê ob viac yuac wê Anutu vông vô he ge.⁷ Mêgem xam vông mone yuac toto ge i loc vô gavman tiyi xocbê he nêb xam vông vô he ge. Dì he wê kô lê gavman dì viac xam ge, xam pîmil he dì loc vac he kwa ngîbi.

Môp xêyaa vin lecên ob vông xolac vô nôn lec

⁸ Le i lêc kô lime ti susu dì myaviwen i yêp dia lêm. Ên môp tibed wê yêp bêga nêbê il xêdyaa i vin lecma i yêp i loc buc dia. Ên xomxo ti xêyaa obêc vin lec xomxo ge od tiyi xocbê vông xolac wê Anutu nêl vô Moses ge vô nôn lec.⁹ Ên xolac wê Moses vông ge nêl bêga nêbê, “Le i lêc vông yôdac vêx yuu vux lêm”, dì “le i lêc hi xomxo i yib lêm,” dì “le i lêc vông yôdac vô xomxo susu lêm,” dì “le i lêc doma vô xomxo susu ya lêm.” Lêc xolac tige hixôn xolac baba, he xôn vihati yang ge, kehe tibed bêga nêbê ông xêmyaa i vin lec lime baba i tiyi xocbê ông xêmyaa vin lec ôcông va ge.¹⁰ Ên xomxo ti xêyaa obêc vin lec xomxo ngwe ge od obêc vông i vô nipaên lêm. Om xomxo ti obêc dô vac môp xêyaa vin lecên ge, od tiyi xocbê vông xolac wê Moses vông ge vihati vô nôn lec.

¹¹ Mêgem xam lêc dô vac môp tibêgee, ên xam xovô buc wê il dô vac gwêbaga pyap, om xam sea yêpêñ dì kidi lec. Ên ilage wê il vông i vin taxlee ge, buc wê Anutu ob kô il mi la tung vac ben ge gên yêp teva, lêc gwêbaga, buc tige vô kwabo lec.¹² Om vô kwabo lec wê mapitoc ob tip vac dì vigwe ob viđii. Om il ob sea môp mapitoc dì la le vac xêseac, êdêc vông vevac vô nipaên.¹³ Om

il ob dô vac môp bôbac tiyi xocbê xomxo wê la vac xêseac wê hiyôv vông ge. Om il ob num dî vô mavmav dî vông môp vaxvax wê nipaên ge hixôn lêm, dî il ob vông môp yôdac vêx yuu vux lêm, dî il ob kunacma dî xêma nipaên dî do mad vô lige susu lêm. ¹⁴ Il ob timu vô môp yuu yuac wê Apumtau Yesu Kîlisi vông ge, dî il ob timu vô môp nipaên wê yêp vac il nilôd ge lêm.

14

Il ob yaxêñ môp wê lige vông vinêñ vông ge lêm

¹ Xomxo wê vông i vin Yesu pyap lêc vông vinêñ wê he vông ge gên o vô xêkizêc lec lêm ge, od xam vông he lam dô vac xam mahigun, dî xam o lêc ngaêñma lec kiyang yaya wê xomxo tigee vông ge lêm. ² Ên xomxo ya vông i vin xêkizêc om he xovô ên he nêbê susu yaêñ vihati ge niviha tiyi wê he ob ya ge. Lêc xomxo wê vyac xovôêñ xolac ma ge, he vibü nêbê he ob ya bwoc liyôhô lêm. ³ Om xomxo wê mi ya susu yaêñ vihati ge, he i o lêc yê xomxo wê mi ngibua bwoc liyôhô ge nipaên lêm, dî xomxo wê mi ngibua bwoc ge, he i o lêc yê xomxo wê mi ya susu vihati ge dî nêl bê he vông i so lêm, ên Anutu kô he ge êno la tu ixe. ⁴ Bêna lêc xam nêb xam ob vông kiyang vô xomxo ngwe nue yuacê? Xomxo tigee, Apumtau tu he nêñ levac om obêc yaxêñ môp wê he vông ge dî nêl bê tiyi me tiyiêñ ma. Lêc môp wê he vông ge obêc tiyi, ên Apumtau vaci ob ngidu he xôn dî vông he le xêkizêc.

⁵ Xomxo ya nêl ên he nêbê buc ya levac i luu buc baba vêl, dì xomxo ya nêl ên he nêbê buc vihati ge tiyima. Om xam toto yaxên lê, dì xam vyac xovô môp wê xam ob timu vô ge dì hôm xôn pilihi mi i yêp vac xam piyôp. ⁶ Ên xomxo wê viñoo buc ya nêbê buc ge levac ge, he vông ên he nêbê he ob pimil Apumtau lec buc tige. Dì xomxo wê mi ya susu yaên vihati ge, he vông ên nêbê he ob pimil Apumtau lê om he pimil Anutu ên yaên vihati dì ya. Dì xomxo wê mi ngiuba yaên ya ge, he vông ên he nêb he ob pimil Apumtau, om he êno pimil Anutu ên yaên wê he mi ya ge.

⁷ Il ob xovô bêga bê il obêc dô madviha ge od il o xovô icil va lêm, me il obêc xib ge od il o xovô icil va lêm. ⁸ Ên buc wê il dô madviha ge od il ob vông Apumtau lê i vô levac, dì il obêc xib ge od il ob vông Apumtau lê i vô levac hixôn. Om il obêc dô madviha me il obêc xib ge od il ob tu Apumtau xe. ⁹ Ên Kîlisi yib dì kidi lec maviha om kehe bêga nêbê tu xomxo wê dô maviha hixôn he wê yib ge nêñ Apumtau.

¹⁰ Bêna lêc xam yaxên môp wê lime vông ge dì nêl ên xam nêbê tiyiên ma, dì bêna lêc xam wê lime ya nipaénê? Ên il vihati obêc la le vô Anutu manôn dì ici va ob yaxên môp wê il toto vông ge. ¹¹ Tiyi xocbê kiyang wê Apumtau nêl dì i yêp vac xolac bêga nêbê,

“A nêl hixôn nôn ên a nêbê xomxo vihati yang ob yev vixa kitu vô a, dì nêl a kitong seac bêga bê a ga Anutu nôn.”

¹² Om il ob xovô bêga bê il toto obêc nêl môp wê il vông gê kibun ga kehe kitong vô Anutu vô

buc t̄imuēn.

Il ob vōng lige vō nipaēn lec mōp wē il vōng ge lēm

¹³ Om il ob sea mōp wē il ob xē lige ngwe tiyiēn ma ge, dī il ob xovō mōp bēga bē mōp wē ob vōng lige sea vōng vinēn wē he vōng ge dī vōng he la vac mōp wē he yē nēbē nipaēn ge, il ob vōng mōp tibēge lēm. ¹⁴ Apumtau Yesu vōng xovōēn vō a om a xovō ên a nēbē yaēn ti o nipaēn tiyi wē ob vōng il vō nipaēn ge lēm. Lēc xomxo ti obēc yē susu yaēn tiyi xocbē nipaēn ge od ob ya lēm, ên obēc ya ge od obēc vōng i vō nipaēn. ¹⁵ Om ông obēc wa yaēn ti wē lim tige ngibua ge od obēc vōng lim tige nilō vō viyin, om mōp wē ông vōng ge o tiyi xocbē ông xēmyaa vin lec lim tige lēm. Kīlisi yib ên xomxo tige hixōn, om xam viac xam ên yaēn wē xam mi wa ge, êdēc yaēn i o lēc vōng lim tige i vō nipaēn lēm. ¹⁶ Om mōp wē xam wē ên xam nēbē nivīha ge, xam viac xam êdēc xomxo i o lēc yē mōp tige nipaēn lēm. ¹⁷ Èn mōp wē il tu Anutu nue dī la vac i kwa ngibi ge, kehe o yēp vac yaēn yuu numēn lēm. Nge, kehe bēga nēbē il dō vac mōp nivīha yuu kiyang malehe dī xēyaa nivīha wē Myakilōhō Ngibua vōng ge. ¹⁸ Om xomxo obēc tu Kīlisi nue yuac dī dō vac mōp tigee ge od Anutu ob yē he nivīha dī xomxo êno ob pīmil he.

¹⁹ Mēgem il ob timu vō mōp wē xēyaa vin lec maēn ge dī dō vac kiyang malehe nilō, dī il ob ngiduma xōn vac vōng vinēn. ²⁰ Om yaēn wē xam mi wa ge i o lēc vōng yuac wē Anutu vōng ge i vō nipaēn lēm. Vixōhilōg, yaēn vihati ge

niviha tiyi wê il ob xa ge, lêc yaên wê xam mi wa ge obêc vông lime la vac môt wê he yê nêbê tiyiên ma ge od môt wê xam vông ge, xam vông i so. ²¹ Om il ob timu vô môt bêga bê il ob xa bwoc me il ob num wain me il ob vông môt vae, lêc môt tigee obêc vông lige nilô vô viyin ge od il ob sea môt tibêge i loc yêp xel di vôngen i ma. ²² Om môt yaên yuu numên yuu bêge, xam toto xovô môt wê xam ob timu vô ge, lêc môt ge ông sea i loc vô Anutu vaci. Ên xomxo ti obêc timu vô môt wê yê nêbê niviha ge, di nilô yuu piyôp obêc vông kiyang vô i lec môt tige lêm ge od xomxo tige ob dô hixôn xêyaa niviha. ²³ Lêc xomxo ti obêc ya yaên ti hixôn nilô yuu ge od ge vông i so, ên xomxo tige o ya hixôn nilô tibed lêm. Nge, ya hixôn xonaên. Ên môt wê xomxo nêb ob vông ge, he obêc vông hixôn nilô yuu ge od ge nipaên.

15

Il ob timu vô môt wê Kilisi vông ge

¹ Il wê il vông i vin xêkizêc ge, il ob ngidu lige wê gên o vông i vin xêkizêc lêm ge xôn di kilê viyin wê he vông ge. Di il ob vông môt wê ob vô niviha vô icil va ge lêm. ² Nge, il toto ob vông môt wê ob vô niviha vô lige vông vinên, ên i ngidu vông vinên wê he vông ge xôn, ên he i le xêkizêc. ³ Ên môt wê Kilisi vông ge, o vông ên nêb i vô niviha vô ici va lêm. Nge, môt wê i vông ge, tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê, “Kiyang nipaên wê xomxo nêl lec Anutu ge, he nêl lec a hixôn.” ⁴ Kiyang vihati wê xomxo kivuu

mì i yêp vac kípihac xolac ge, Anutu nél ên nêbê i vông xovôen vô il dì vông il le xêkizêc vac vông vinên dì bin buc wê il ob tulec vizid vô Anutu ge.⁵ Anutu ti wê ngidu xomxo xôn dì vông he le xêkizêc vac vông vinên ge, i ngidu xam xôn dì vông xam nilôm i yêp tibed i tiyi xocbê môp wê Yesu Kílisi vông ge,⁶ êdêc xam vihati hi vixam i pec ên Anutu, wê il lig Apumtau Yesu Kílisi ma ge.

Kílisi xolac lam vô he Yuda hixôn tibii ba

⁷ Xam hôm lime lec niviha i tiyi xocbê Kílisi hôm il lec niviha ge, êdêc xam vông Anutu lê i vô levac. ⁸ A nél bêga vô xam ên a nêbê Kílisi lam tu Yuda nén xomxo yuac dì hôm he lec, ên nêb ob vông kiyang wê Anutu hilu vô bue ilage i vô nôn lec, ên he Yuda i xovô bê Anutu kiyang ge kiyang nôn.⁹ Dì Kílisi nêb ob vông xomxo wê o Yuda lêm ge he êno i pîmil Anutu ên wê i vông vizid vô he ge, tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê,

“A ob pîmil ông lêm vac tibii madiluhu mahigun, dì a ob vông lilo dì hi vixag i pec ên ông.”

¹⁰ Dì kiyang ngwe yêp vac xolac bêga hixôn nêbê,

“Xam wê xam o Yuda lêm ge, xam xêmyaa i vô niviha hixôn Anutu nue Yuda.”

¹¹ Dì kiyang ti yêp vac xolac hixôn bêga nêbê, “Xam tibii ba, xam pîmil Apumtau lê, dì xomxo vihati yang i hi vixa i pec ên Apumtau.”

¹² Dì plopet Aisaia kivuu kiyang ti lec Kílisi mi i yêp bêga nêbê,

“Xomxo ti obêc val vac he kídu ti wê nêb Jesi bue ge, dì xomxo tige ob tu tibii baba nén king

hixôn dì viac he, om he baba ob vông i vin
dì dô bin buc wê xomxo tige ob vông he vô
niviha lec ge.”

¹³ Nôn wê xam dìbin ge, Anutu tu kehe, om
obêc ngidu xam xôn di vông xêyaa niviha hixôn
kiyang malehe i lam pup vac xam nilôm ên wê
xam vông i vin ge. Dì xêkizêc wê Myakilôhô
Ngibua vông ge i ngidu xam xôn, ên xam le
pilihi vac vông vinên di bin nôn wê xam ob tulec
timuên ge.

Pol xêyaa vô niviha ên yuac sinale wê vông ge

¹⁴ Xam lige, aca va xovô pyap ên a nêbê xam dô
vac môp niviha, dì xovôên niviha pup vac xam
nilôm tiyi wê xam ob vông xovôên vô lime vông
vinên ge. ¹⁵ Lêc kiyang ya wê a kivuu vô xam ge,
a kivuu xêkizêc dì a o xona lêm, ên a nêb xam
piyôp i yêp seac. A vông bêge, ên Anutu vông
vizid vô a ¹⁶ nêb a tu i nu yuac ti dì la nêl Yesu
Kilisi kitong vô xomxo madiluhu. Om yuac wê a
vông ge tiyi xocbê xomxo si daa vô Anutu ge, ên
a la nêl Anutu xolac vô tibii wê o Yuda lêm gee,
êن a nêb Myakilôhô Ngibua i vông he i tu xomxo
ngibua tiyi xocbê daa wê Anutu ob yê niviha ge.

¹⁷ Yesu Kilisi ngidu a xôn om a xêgyaa vô
niviha ên yuac wê a mi vông vô Anutu ge. ¹⁸ Om
a ob nêl lec yuac baba lêm. Nge, a ob nêl lec
wê Kilisi ngidu a xôn di vông xêkizêc vô a om
a dìdii tibii wê o Yuda lêm gee mì la vô Anutu
êñ a nêb he i vô ninya lehe vô Anutu xolac. Om
yuac tige, a vông ya kiyang wê a mi nêl vô he
ge, hixôn môp wê a mi vông vac he mahigun
ge, ¹⁹ dì Anutu vông xêkizêc vô a om a vông do

levac ya hixôn, dì xêkizêc wê Myakîlôhô Ngîbua vông ge ngidu a xôn. Mêgem a nêl Kîlisi xolac vac vîgwe Jelusalem dì vîgwe yaya hixôn mî i la tiyi vîgwe Ililikam. ²⁰ A vông yuac bêge, ên a nêb a ob la nêl xolac vô tibii madiluhu wê gên o ngô Yesu xolac lêm ge, ên a nêb a ob la vông yuac vac vîgwe wê xomxo la nêl xolac pyap vac ge lêm, ên ge obêc tiyi xocbê a la lox xumac lec xomxo ngwe teac kisii ge. ²¹ Om a nêb a ob vông i tiyi xocbê kiyang wê yêp vac xolac bêga nêbê, “Xomxo wê gên o ngô Kîlisi lê lêm ge, he ob yê i, dì he wê gên o ngô i xolac lêm ge, he ob ngô dì xovô.”

Pol nêb ob la vîgwe Lom yuu Spêñ

²² Buc tibeac ge, yuac hôm a xôn om a o tiyi wê a ob loc vô xam ge lêm. ²³ Tiyi klismas tibeac ge, a nêb a ob loc xê xam, lêc a o loc lêm. Dì gwêbaga a vông yuac vac vîgwe tigae vihati pyap, ²⁴ om a nêb a ob loc vô xam. Om buc wê a ob la vîgwe Spêñ ge, od a ob miloc vô xam taxlee, dì il dô buc ya ên i vông a xêgyaa i vô nivîha. Pyap dêc xam ngidu a xôn vac môp ên a la Spêñ.

²⁵ Lêc gwêbaga a ob la Jelusalem ên la ngidu lige wê Anutu nue gee xôn. ²⁶ Ên xomxo vông vinêñ vac vîgwe Masedonia yuu Glik ga nêl kiyang pyap dì kituc mone ên nêb ob vông i loc Jelusalem ên i loc ngidu he Yuda vông vinêñ wê nêñ susu maên ge xôn. ²⁷ Heche va nêb he ob vông mone tige vô he Yuda, lêc mone tige wê he obêc hi myavîwen wê he Yuda kô xolac mî la nêl vô he ilage. Vîzid wê Anutu vông vô he Yuda ge la vô tibii baba hixôn dì vông he kinu hixôn nilô

vô nivîha lec, om gwêbaga he tibii baba ob vông vizid wê ninîvi xe ge i la vô he Yuda ên i ngidu he xôn.

²⁸ Om a ob kô mone wê he Masedonia yuu Glik kituc pyap ge dì kô mi la vông vô xomxo Jelusalem, dì yuac tige obêc pyap ge od a ob miloc vô xam dì la Spêñ. ²⁹ Dì a xovô ên a nêbê a obêc loc vô xam ge od a obêc miloc hixôn vizid wê Kilisi vông ge ên i hivun xam xôn.

³⁰ Xam lige, xam tu il lig Apumtau Yesu Kîlisi xe dì dô vac xêyaa vin lecên wê Myakilôhô Ngibua vông ge, om a nêl vô xam bê xam ngidu a xôn ya kitaaêñ. Xam kitaa xêkizêc vô Anutu ên i ngidu a xôn ³¹ dì i vô a vêl ên xomxo Judia wê hingoo Yesu xolac ge. Dì mone wê a ob kô mi la vông vô xomxo vông vinêñ Jelusalem ên a nêb i ngidu he xôn ge, xam kitaa vô Anutu ên he xêyaa i vin lec mone tige dì he i yê nivîha. ³² Anutu obêc lee yuu ge od a obêc miloc vô xam hixôn xêgyaa nivîha dì loc dô seac vêl hixôn xam. ³³ Mêgem Anutu ti wê kiyang malehe kehe ge, i dô hixôn xam vihati. Kiyang nôn.

16

Pol nêl vidiiêñ wê i vông ge la vô xomxo Lom

¹ A ob nêl vêx Pibi kitong vô xam, ên Pibi ge il lig vêx vông vinêñ wê mi vông yuac vac konglegesen wê dô vigwe Senklia ge. ² Om Pibi obêc val vô xam ge od xam hôm i lec nivîha ên wê i vông i vin Apumtau ge, ên môp tibêge môp nivîha wê il xomxo vông vinêñ ob vông vîma

ge. Dì viyin obêc tulec i ge od xam ngidu i xôn, ên i ge wê mi ngidu xe xomxo tibeac xôn.

³ Xam nêl vidiiên i loc vô Plisila yuu liya Akwila, wê xen xôn vông yuac wê Yesu Kilisi vông ge. ⁴ Èn yuu ge wê yuu ngidu a xôn om tibii hôm yuu xôn nêb ob hi yuu yib, lêc he o hi yuu yib lêm. Om a hi vixag i pec ên yuu, lêc o aca va tibed lêm. Nge, tibii vông vinêñ wê o Yuda lêm ge, he êno, he vihati hi vixa pec ên yuu hixôn. ⁵ Om xam nêl vidiiên i loc vô he vông vinêñ wê mi kitucma vac yuu ben ge.

Dì xam nêl vidiiên i loc vô Epinitas wê a xêgyaa vin lec i ge, ên i ge wê vông i vin taxlee vac vigwe Esia ge.

⁶ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Malia wê vông yuac levac ên nêb ob ngidu xam xôn ge.

⁷ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Andlonikas yuu Junias. Yuu ge a lige Yuda wê xen xôn dô vac kalabuhu lec xolac wê xen mi nêl ge. Yuu vông i vin tax, dì a vông i vin timuên, dì sinale viyang viyang xovô yuu nêb yuu xomxo niviha.

⁸ Dì xam nêl vidiiên i loc vô a lig vông vinêñ Amplietas wê a xêgyaa vin lec i ge.

⁹ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Eban wê mi vông Kilisi yuac hixôn il ge. Dì xam nêl vidiiên i loc vô Stekis hixôn, ên i ge wê a xêgyaa vin lec i.

¹⁰ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Apelis wê vông i vin Kilisi nôn.

Dì xam nêl vidiiên i loc vô Alistobyulas hixôn he wê dô vac i ben ge.

¹¹ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Helodion wê a lig Yuda ti.

Dì xam nêl vidiiên i loc vô Nasisas hixôn xomxo vac i ben wê he vông i vin Apumtau ge.

¹² Dì xam nêl vidiiên i loc vô vêx yuu Tlaipina yuu Tlaiposa wê yuu vông yuac levac vô Apumtau ge.

Dì xam nêl vidiiên i loc vô Pesis wê a xêgyaa vin lec i nôn ge, ên i ge wê vông yuac tibeac vô Apumtau.

¹³ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Lupas wê vông i vin xêkizêc di vông yuac vô Apumtau ge, dì ta êno hixôn, ên i ge tiyi xocbê a tag.

¹⁴ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Asinklitas, Pligon, Hemis, Patlobas, dì Hemas, hixôn lie vông vinên wê dô hixôn he ge.

¹⁵ Dì xam nêl vidiiên i loc vô Pilologas yuu Julia, dì Nelias hixôn li vêx, dì Olimpas, hixôn lie vông vinên vihati wê dô hixôn he ge.

¹⁶ Xam pulma vigêm ên i nêl xam kitong bê xam xêmyaa vin lecma.

Konglegesen vac vigwe gae vihati nêl vidiiên i loc vô xam.

Pol nêl kiyang lec xomxo wê xolac kityooên ge

¹⁷ Xam lige, a nêl vô xam bê xam viac xam ên xomxo wê nêl xolac so xolac wê xam ngô ilage, ên kiyang tibêge ob vông xam le kityê kityê di ngaênma lec xolac dì obêc vông xam sea vông vinên wê xam vông ge, om xam le teva ên he.

¹⁸ Ên xomxo tigee o vông nilô la vô il lig Apumtau Kilisi lêm. Nge, he vông nilô la vô môp nipaên wê heche va xovô ge, dì he mi nêl kiyang hizi nivîha yang vô xomxo om kityoo he wê vyac xovôên ma gee. ¹⁹ Môp wê xam vông ge vông

a nilôg vô niviha, ên xomxo viyang viyang ge xovô ên he nêbê xam timu vô Yesu xolac. Lêc gwêbaga a nêb a ob nêl vô xam bê xam lêc vyac xovô môp wê niviha ge dì xam o lêc xo môp wê nipaên ge lêm. ²⁰ Dì buc vô kwabo lec wê Anutu ti wê kiyang malehe kehe ge ob kê Seten la vac xam kwa ngibi dì hi i hibu sea lutibed.

Vizid yuu xêyaa vin lecên wê il lig Apumtau Yesu vông ge i loc vô xam vihati.

Xomxo wê dô hixôn Pol ge nêl vidiiên la vô xomxo Lom

²¹ Timoti wê mi vông yuac hixôn a ge dì Lusias yuu Jeson hixôn Sosipata, wê a lige Yuda ge, he nêl vidiiên vô xam.

²² Dì a Tetias, wê a kivuu Pol mya wê nêl ga, a nêl vidiiên vô xam ên wê il xôn vông i vin Apumtau lê ge.

²³ Dì Gaias nêl vidiiên vô xam. Gaias ge wê viac a niviha vac ben, dì mi viac xomxo vông vinên tibeac hixôn.

Elastas wê mi viac mone wê gavman mi kô vac vigwe ga ge yuu Kwotas wê il lig ge, yuu nêl vidiiên vô xam.

²⁴ [Vizid yuu xêyaa vin lecên wê il lig Apumtau Yesu Kilisi vông ge i loc viac xam. Nôn..]

Il ob pimil Anutu ên vông i lê i vô levac

²⁵ Anutu tiyi wê ob vông xam le xekizêc vac xolac wê a mi nêl ge. Xolac tiga nêl lec Yesu Kilisi. Xolac tige yêp xôpacên ilatikwê, lêc gwêbaga Anutu vông i lam yêp seac. ²⁶ Dì Anutu wê dô luta ge nêl om xe la nêl kiyang wê plopete kivuu ilage vô tibii viyang viyang ge vihati, ên xe nêb

plopete kiyang i nêl xolac kitong i yêp seac vô
he ên he i ngô dì vông i vin. ²⁷ Anutu tibed ge i
xovôên kehe, om il ob xovô yuac wê Yesu Kilisi
vông ge dì il ob pimil Anutu lê i vô levac dì i yêp
luta lêc luta. Kiyang nôn.

Yesu Xolac
The New Testament in the Patep Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Patep long Niugini
copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Patep

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

3d2c844d-4bc8-590b-bbf2-3a5fcd1f7ad8